БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 36-хи жэлээ гарана

Буряад үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 272 (9104) НОЯБРИИН 19 ЧЕТВЕРГ 1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Советскэ хэблэл эгээл хүсэтэй, эгээл габшагай байха ёһотой!

1959 оной ноябриин 14-дэ Кремль соо болоһон советскэ журналистнуудай уулзалга дээрэ Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгэ

...этэ нүхэдүүд!

...скэ журналистнуудай Нэгэ...хэсоюзна съездые амар-...зуураа, Советскэ Союзай ...истическэ партиин Цент-... Комитет манай журналист-...ажалые хүндэлжэ, мэдэржэ ...аа мэдүүлээ һэн. Энэ тэды-...гээ дүүргэхэдэшье болохо ...партиин Центральна Коми-...амаршалгые шагнаһаншье, ...ншье байнат. Теэд намда үгэ ...хадань съездын амжалта-...дүүрэһэнтэйнь, Советскэ ...истнуудай союзай байгуу-...антай дашарамдуулан, ...льна Комитедэй үмэнэһөө ...үшөө дахин амаршалха ду-...рэнэ. **(Нэрьемэ альга ташал-...ноно).** Тэрэшэлэн Журна-...удай союзай правлени болон ...хүтэлбэрилхы органуудай ...һантай дашарамдуулан ...амаршалнаб. Хэрбээ,—зай ...найшье дүүрэбэ, ажаллаха ...лоо,—гэжэ хэлээ һаамни, ур-...һанар юушье хэнгүй байһан, ...игээд лэ ажаллажа захал-...һан шэнгеэр һанагдаха бай-...гөөр бодото байдал тиимэ ...юм. съездын урда тээшье, ...үедэшье манай журналист-...найнаар ажаллажа байгаа.

...дүүд! Ленинэй байгуулһан ...истнуудай парти агууехэ ...галжа, зоной дунда хэлсэдэ-...оор, һохоршье хүнэй хара-...нимэ ехэ эли борозда ажа-...да татаһан байна. Манай ..., советскэ арадай амжал-...гансашье коммунистнуудые ...бүхы хүнүүдые, дэлхэйн бүхы ...хүнүүдые баясуулжа байна. ...нь хэлэхэ болоо һаа, манай ...далда хүн бүхэн ёһотой хүн ...ябаһай, хүнэй хүзүүн дээрэ ...дай бэшэ, өөрынгөө, нииттын ...ын тулада ажаллажа бай-...хэ һанадаг бүхы хүнүүд бая-...лайна гэжэ би хэлэхэ байнаб. ...партиин ажал-ябуулга, ма-...дэлмэришэдэй, таряашадай, ...игенциин ажал хадаа ажа-...аа иигэжэ зохёохо тэмсэлэй ...харуулна. Партиингаа хү-...доро манай арад газар дэл-...рэхи хүнүүдые гайхуулжа, ...хүзүүн дээрэ һуугшадые шэ-...жэ байна. **(Нэрьемэ альга ...ан болоно).**

...ай социалистическэ гүрэндэ ...хубаарилха тон һайн гурим ...донхой. Хүн бүхэн өөһэд ...нгөө ажалые нэрэтэй соло-...дүүргэнэ! Үглөөнһөө абаад ...олотор ажаллажа, үүр мэтэ ...барилга байгуулан, тэрэнээ ...дүүргэжэ байдаг зүгы шэн-...най хүнүүд хаанашье ажал-... байгаа һаа, үнэн сэхээр ...жа, өөһэдынгөө уялгые ...э. Эдэ бүгэдын ашаар бидэ-...иалистическэ ёһоор советскэ ...эй байгуулһан гайхамшагта ...ой болообди, коммунизм ...атайгаар байгуулжа байна. **...Нэрьемэ альга ташалган бо-...**

...дүүд! Мүнөө Советскэ Союз-...иалистическэ бусад оронууд-...нгаая ехэ дэбжэлтэ болоҗо .... Заримдаа бидэнэршье, энэ ...рилгада хабаадажа байгшал ...гайханабди—хаа хаанагүй ...байһан юумэнүүдые хара-...дэ бүгэдэ хаанаһаа абтанаб, ...ы ехэ ехэ арга боломжонууд ...аа уудалагданаб гэжэ гай-... Рязаниин ажалшадай ам-...нуудай намайе ехээр гай-...н тухайнь танда хэлэнгүй ...аргамгүй. Экономическа та-...урдань һула байһан энэ об-...гэнтэ нёдондонойхидо орхо-...дахин ехэ мяха үйлэдбэрил-...охо уялга абаба. Гансахан ...о 3,8 дахин дээшэлүүлхэ гээ-...р бэшэ! Өөрынгөө үгэһөө ...ын тулада урдань цыгануу-...эдэг янзаар иимэ тоо миил ...ол бэлэн. Теэд рязаниинхид ...шье зугадахаяа һананагүй ... Тэдэнэр үгэеэ үгөөд, уял-...амжалтатайгаар дүүргэжэ ... Энэмнай гайхамшагтайл, нү-... **(Нэрьемэ альга ташалган ...).**

...дынгөө уялгые дүүргэжэ ...аа рязаниинхид бүри мүнөө ...а, омогорхохо ёһоороо омо-...о байна. Гансашье ряза-ниинхид иимээр ажаллажа байна бэшэ! Оңдоошье республика, областьнуудые абагты. Манай орон дотор хаа хаанагүй хүнүүд ямар нэгэн гайхамшагта юумэ үүсхэжэ, ажалай баатаршалгануудые харуулна, коммунизм байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулна! **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Нүхэдүүд! Мүнөө һайжаржа захалһан уласхоорондын харилсаан саашадаашье хүгжэжэ байха ааб-за. Баруунай оронуудта зарим хүнүүд Советскэ Союз политикаяа һэлгэжэ, тэдээнтэй хөөрэлдэхэдэ манда хүнгэн болобо гэжэ хэлэнэ. Энэшье буруу. Бидэнэр коммунистнуудаар түрөөд, коммунист ёһоороо ажаһуунабди, саашадаашье хосоронгүй коммунист ёһоороо урагшаа дабшахабди! **(Нэрьемэ альга ташалган, «Коммунистическэ партида алдар соло! «Манай партида ура!»** гэхэ мэтын абяанууд гарана).

Оронуудай хоорондоо зэргэ оршон байха тухай уряае Советскэ Союз мэнэ һая гаргаа гэһэн хэбэртэйгээр тэдэнэр баһа хэлэнэ. Энэшье баһал буруутай байһаниинь мэдээжэ. Иимэ уряае Ленин гаргаһан юм. Имагтал агуу-ехэ Ленин — коммунизм тээшэ ударидагшын иимэ уряа гаргаһандань бидэнэр омог баяртайбди! **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).** Амгалан ёһоор зэргэ оршон байха тухай уряае зарим хүнүүд 42 жэлэй туршада мэдэрэнгүй байһан юм. Харин мүнөө буржуазна политигуудшье тэрэнии мэдэрдэг боложо байна. Тиихэлээрээ тэдэнэр ухаа ороо бшуу! Энэ уряа гаргаһан Ленинэй зааһан замаар хододоо ябажа байһандаа бидэнэр омогорхонобди! **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Зэргэ оршон байха һургаалые буржуазна политигууд юундэ мэдэрдэг боложо байнаб? Ажабайдал гээшэ хүнэй ухаан бодолые тодорхойлдог гэжэ хэлэдэг. Харин зарим хүнүүд тэрэ үгые тааруулаад: хүсэ хэрэглэлгэ гээшэ хүнэй ухаан бодолые тодорхойлдог гэжэ хэлэнэ. Харин би тэрэнэй алиниинье зүб гэжэ хэлэхэ байнаб. **(Зал соо хүхюутэй, шэмээтэй болоно, альга ташана).** Тиихэлээрээ энэ ажабайдалда хүсэ хэрэглэлгэ зарим хүнүүдтэ туһалаа. Тиигээд лэ тэдэнэр һүүлэй һүүлдэ амгалан ёһоор зэргэ оршон байха хэрэгые мэдэржэ захалһан байна бшуу. **(Альга ташалган болоно).** Капиталистическэ оронууд хайшаа зүглэхэнь бэ? Тэдэнэр маниие һуурһаамнай хүдэлгэхэ хүсэлтэй байгаа. Теэд маниие хэншье хүдэлгэжэ шадаха аал?! Бидэнэр өөһэдынгөө һууриһаа хүдэлхэеэ һананагүйбди, нэгэ дороо һууржалтай болоһон зон гээшэбди. Бидэнэр тэдэнийшье мүн лэ хүдэлгэхэеэ һананагүйбди. Энэ манда ямар хэрэгтэйб? Тэндэ хүнүүд лэ! Капиталистическэ оронуудта ажалша хүнүүд мантайл адляар амгалан тайбанаар, һайн һайханаар ажаһуухаяа хүсэнэ ха юм. Иимэ ажабайдалай түлөө бидэнэр хүсэ шадалаа гамнахагүйбди. Капиталистическэ оронуудай арадууд манай дайсад бэшэ, нүхэднай гээшэ! Харин хэдэ хэдэн оронуудта зонхилжо байдаг дайн дажар жүрөөдэһэн империалистическэ бүлэгүүд ондоо юм аабдаа. Теэд, нүхэдүүд, хулгаа алахын тулада гэрээ галдаха бэшэ һэн туладань, империалистнуудтай тэмсэхын тулада капиталистическэ оронуудта ажаһуужа байһан ажалша хүнүүдтэй дайлалдаха бэшэ байһамнай мэдээжэ. Бидэнэр, марксистнууд, эзэмдэлгын дайнда хододоо эсэргүүсэдэг байгаабди, хододоо! Харин коммунистнууд дайнһаа айгаагүй юм. Хэрбээ зонхилхы ангинуудай арадуудта дай соносхоо һаань, коммунистнууд байлдаанда хабаадалсажа, тэрэ дайниие зонхилхы ангинуудта эсэргүү, хүдэлмэришэн ангиин, ажалша хүнүүдэй аша туһын тулада шэглүүлхээ оролдодог байгаа. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Теэд дүүб модо мэрэжэ байгшад юундэ мүнөөл ухаа ороо, эгээл мүнөө энэ ушарые ойлгоо гээшэб? Дуһалнууд шулуушье хонхойлгодог, харин үнэн зүб юумэн шулуу, түмэр элээдэг! Манай ленинскэ үнэн зүб үгэнүүд хадаа социалистическэ байгуулалтада эсэргүүсэдэг, тэрэниие мэдэрдэггүй байһан тэдэ мунса нюдаргаараа орожо байгшадай дорохи һуурииe элээһэн байна. Империалистическэ зонхилогшодой ашa туһые эгээл ехээр харадаг байһан г-н Даллесай гашуудалта дурасхаал болгон хэлэхэдэ, тэрэ һүүлэй үедэ баһал ондоохоноор дуугардаг болоо һэн.

Нүхэдүүд! Сэхынь хэлэхэдэ, ямар журналистнуудай статьянуудые, манай, советскэ гү, али советскэ бэшэ журналистнуудай статьянуудые ехээр уншадагбиб гэһэн асуудалда харюусахам бэрхэтэй байна. Минии һанахада, буржуазна журналистнуудай бэшээшые ехээр уншадаг гээшэ хаб. Таанар бү гомдогты, энэмнай бултанаймнай аша туһада тиигдэнэ гээшэ. **(Шэмээтэй болоно).** Капиталистическэ дэлхэйдэ юунэй боложо байһаниие, Советскэ Союз тухай юун гэжэ хэлсэгдэжэ, ямараар бэшэгдэжэ байһан тухайнь мэдэхэ ёһотойбди. Капиталистическэ дэлхэйдэ мүнөө ямар юумэн һанаата болгоноб? Манай долоон жэлэй түсэбэй дүүргэгдэхэгүй байһан хэбэртэйгээр хэлэдэг хүнүүд мүнөө тэндэшье үгы болонхой. Мүнөө капиталистнуудшье тэрэ түсэб дүүргэгдэхэ гэжэ мэдэрнэ. Харин энэл тэдэнэй һанаае зобоожо байнхай. Тиихэдэ бидэнэр манай долоон жэлэй түсэб гансашье дүүргэгдэхэ бэшэ, үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ этигэнэбди. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Өөһэдынгөө амжалтануудаар бүхы дэлхэй дээрэ суурхаһан хүдэлмэришэд, колхозигууд, эрдэмтэд, инженернүүд, технигүүд хадаа мүн манай амжалтануудые, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха шухала байһые мэдэрхыень капиталистическэ оронуудай зонхилхы бүлэгүүдые баадхаһан байна. Капиталистическэ гүрэнүүдэй хажууда мүн социалистическэ гүрэнүүд бии, тэдэнэр түргэнөөр хүгжэжэ байна гэжэ хүн бүхэн хаража, мэдэжэ байна ха юм. Энэмнай хаанашье ошохын аргагүй, бодото байдал гээшэ. Ленин иигэжэ хэлээ һэн: арба-хорин жэлэй үнгэрөөд байхада бидэнэр диилдэшэгүй болохобди. Бидэнэр 42 жэл соо гэхэ гү, али хоёр хорин жэл соо ажаһуужа, Ленинэй тэрэ уридшалан мэдэжэ хэлээшын зүб байһаниие гэршэлэн харуулаабди!

Нүхэдүүд! Бидэнэр агууехэ Ленинээр, ленинизмын һургаалаар, совет арадай ажалаар түйлагдаһан амжалтануудаараа омогорхонобди. Мүнөө социализмын хүсэн газар дэлхэй дээрэ хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи, нугаршагүй болоо. Буу зэбсэгээ бүхыдэнь, гүйсэдөөр үгы болгохо тухай түсэб Советскэ Союз оруулаа. Бидэнэр буу зэбсэгээ үнэн сэхээр хуряахаар бэлэмди. Зүгөөр, сэрэгэй, экономическа, политическэ талаараа һула байһандаа маниие иимэ дурадхал оруулаа бэшэ гэжэ империалистнууд мэдэжэ байг. Газар дэлхэй дээрэ амгалан тайбан байлгаха, тэрэниие улам бэхижүүлхэ уялгатайбди, дайн гээшэ бүхы арадуудта ядарал, зоболон асарна гэжэ һанахадаа бидэнэр иимэ алхам хээбди. Бидэнэр өөһэдынгөө арадые, бүхы арадые амгалан тайбан байлгахые хүсэнэбди. **(Үни удаан үргэлжэлһэн альга ташалган болоно).**

Хэрбээ манай экономическа арга боломжонууд, Совет гүрэнэй бэеэ хамгаалха хүсэ шадал тухай хэлэхэ болоо һаа, манай Советскэ Армиин эгээл хүсэн түгэлдэр болоод байгаашье һаань, мүнөө жэл сэрэгэй эгээл богони, түргэн үнгэрһэн парад хээбди гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Манай орон дотор түби хоорондын баллистическэ ракетэ байгуулагдаа гэжэ хэдэн жэлэй саада тээ үгэ хэлэхэдээ би мэдүүлһэн байнаб. Тиихэдэмни Хрущев һайрхажа байна ёһотой даа гэжэ капиталистическэ оронуудай олон ажал-ябуулагшад мэдүүлһэн байха юм. Тэдэ ракетэнүүдые хэжэ захалхадаа би түби хоорондын ракетэнүүд манайда олоороо хэгдэн гаргагдажа байдаг болоо гэжэ хэлээ һэм. Тиигэхэдэмни тэдэнэр иимэ юумэн гэжэ байха ёһогүй. Хрущев мүн лэ һайрхажа байна гэжэ баһал мэдүүлжэ захалаа һэн.

А. И. Микоян: Тэдэнэр хамаагүй өөһэдөө һайрхажа байг лэ!

Н. С. Хрущев. Һайрхахадашье болохо, зүгөөр һайрхажа байһан юумыешни бүхы дэлхэйн хүнүүдэй харахаар һайрхаха хэрэгтэй ха юм. Харин бидэнэр бүхы дэлхэйн хүнүүдэй харахаар «һайрхаһан» байнабди: манай ракетэ Һара руу шэглэн ошоод, Һарада ошожо буугаа! **(Нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альга ташалган болобо).**

Тиихэлээрээ энэмнай һайрхалган бэшэ болоно. Энэмнай —бодото баримтанууд гээшэ. Хүндэтэ нүхэдүүд, президиумэй гэшүүд, нюусаяа хэлэхэгүйб гэжэ һананаб—тиигэхэдэмни хүнүүд намайе зүбөөр ойлгоһой гэжэ хүсэнэб: бидэнэр хэнииешье айлгаха, һүрдүүлхээ һананагүйбди, зүгөөр байһан юумые байһан руунь хэлэхэдэмнай болохо, —хэрбээ манда добтолоо һаань, манай бүхы дайсадые газар дэлхэйн нюрууһаа үгы хэхээр тиимэ олон ракетэнүүд, тиимэ олон атомна, водородно зарядуудтайбди гэжэ хэлэхэ байнаб. **(Удаан үргэлжэлһэн альга ташалган болобо).**

Нэгэ заводто ороходоо бидэнэр хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, эрдэмтэдэй ракетэнүүдые яагаад хэжэ байдагтайнь танилсаа һэмди. Тэрэ үйлэдбэритэй танилсажа байхадаа хоёр тад ондоо бодол зосоошни орожо байха: эндэ алалгын, хүнүүдые эгээл олоор хюдалгын зэбсэг хэгдэжэ байна гэжэ һанахаш, нүгөө талаараа мүн иимэ юумэн манайда хэгдэжэ байна гэжэ омогорхохош. Энэ Хрущевнай юундэ иигэжэ арсалдаатай бодолнуудта эзэлэгдэнэ гээшэб гэжэ хэлэжэ болохо. Эб найрамдалай үгэнүүдые хэлэжэ, арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө Ленинскэ шан абажа байгаад, хүнүүдые олоор хюдаха буу зэбсэгүүдые хэжэ байһандаа өөрөө омогорхожо байнал гэжэ болохо. Энэ хюдалгын буу зэбсэг эгээл амгалан тайбан гүрэнэй мэдэлдэ, Коммунистическэ партиин, эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан манай арадай гарта байна гэжэ һанахадаа омогорхоно гээшэб. Тэдэнэр хадаа дай захалхаа хүсэгшэдые һүрдүүлхэ буу зэбсэг гээшэ. Тиихэлээрээ тэдэ буу зэбсэгүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй түшэг тулгуури болоно.

Зүгөөр манай политика — «хүсэ бариматлһан» политика бэшэ. Бидэнэр мүнөө жэл Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ буу зэбсэг бүхыдэнь, гүйсэдөөр үгы болгохо дурадхал оруулаабди. Бүхы ракетэнүүдээ уһа руу шэнгээхээр бидэнэр бэлэмди. Мүн би иигэжэ хэлэхэ байнаб (хилыншье саана мэдэжэ байг, нюунагүйб): манай тэрэ ябааша завод дээрэ гансахан жэл соо водородно зарядтай 250 ракетэ хэгдээ. Юрын тэһэрдэг бодосуудаар жэшэхэ юумэ болоо һаа, энэмнай олон миллион тонно гээшэ. Хэрбээ хүн зониие хюдалгын иимэ юумые ямар нэгэн орон дээрэ хаяа һаа, тэрээнһээ оройдоо юуншье үлэхэгүй байна.

Эхэ ороноо хамгаалхын тулада бидэнэр иимэ түгэлдэр хүсэтэй буу зэбсэгүүдтэй байнабди. Иимэ буу зэбсэгүүдтэй байбашье, газар дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын тулада, манай үеын, мүн ерээдүй үеын бүхы хүнүүдэй һанаа амараар ажаһуухын тулада, дай хэхые хүсэхэгүйһөө гадна, дайнда хэрэглэгдэдэг зэбсэг хэрэгсэлнүүдгүй байхые хүсэдэгыемнай тэдэнэй мэдэхын тулада, ерээдүйн аша туһые харан, эдэ бүхы буу зэбсэгүүдээ далай руу хаяжархихоор бэлэн байнабди гэжэ бидэнэр мэдүүлнэбди. Бусад оронуудай маанадһаа жэшээ абаха байгаа һаань, эдэ бүхы буу зэбсэгые дары усадхахаар бидэнэр бэлэн байнабди **(нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Манай ажал хэрэг амжалтатайгаар ябажа байна. Манай экономико ургана, Советскэ Союзай хүсэ шадал бэхижэнэ. Иимэл даа, манай ажабайдал! Муу бэшэ ажабайдал болоно, нүхэдүүд! **(Зал соо хүхюутэй, шэмээтэй болоно, нэрьесэ альга ташана).**

Бусад оронуудтай манай харилсаануудай һайжаржа байһанда бидэнэр ехээр һаналаа хананги байнабди. Великобританиин премьер-министр г-н Макмилланай энэ жэлэй эхеэр Советскэ Союзда ерэһыень таанад һанана ёһотойт. Правительствые толгойлогшо байһан би, правительствын талаар минии нүхэдүүд г-н Макмиллантай ехэ туһатай хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байгаабди. Уласхоорондын оршон байдалай мүнөө һайжаржа байһанда эдэ хөөрэлдөөнүүд бага бэшэ үүргэ дүүргэээ. Хэрбээ, 1955 ондо Женевэдэ правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөнэй болоходо Англиин гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай, тиихэдэ Гадаадын хэрэгүүдэй министр байһан г-н Макмиллантай, премьер байһан г-н Идентэй бидэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдые гү, али 1956 ондо тиишэ аяншалжа ошоходоо, Лондондо хэһэн хөөрэлдөөнүүдыемнай бултыень Москвада болоһон хөөрэлдөөнүүдтэй жэшэхэ болоо һаа, оршон байдалай хубилһаниинь эли боложо үгэнэ. Гэбэл энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха шухала гэжэ ойлгогдодог боложо эхилээ.

США-гэй президент г-н Эйзенхауэртай би гурба дахин уулзааб, тэрэнэй 1945 ондо Москвада ерэхэлэнь би тэрээнтэй хөөрэлдөөгүйб. Зүгөөр, 1955 ондо Женевэдэ тэрээнтэй, мүн г-н Даллестай хэһэн манай хөөрэлдөөнүүдые һаяхан Вашингтондо болоһон хөөрэлдөөнүүдтэй сасуулха болоо һаа, хоёр хөөрэлдөөнэй хоорондохи саг болзорой тиимэ ехэ бэшэ байгаашье һаань, манай харилсаа һайжаруулха талаар нилээд горьтой дэбжэлтэ болоһон байна. Уласхоорондын шахардуу шанга байдал һуларуулхын тулада үгэеэ ойлголсохые президентын үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэдэг байһыень бидэнэр мэдэрһэн байнабди. Энэ тон аятай байна даа! Зүгөөр энэ хадаа имагтал мүнөө дээрээ манай һанамжа болоно гээшэ, тиихэдэ хүнэй мэдэрэл—юумэ хэмжэдэг нарин нягта прибор бэшэл, тиин ганса хүнэй өөрынгөө һанаашаар сэгнэһэн юумэнүүд байжа магад. Тиигэбэшье харилсаагаа һайжаруулха гэһэн эрмэлзэлгэ удангүй бодото хэрэг болохо бэзэ гэжэ бидэнэр найдаха байнабди.

Вашингтондо хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ, танай байдал миниихиеэ тад ондоо гэжэ г-н Эйзенхауэрта би хэлэһэн байгааб. Буу зэбсэг хуряаха тухай, буу зэбсэг үйлэдбэрилхөө болихо, тэдэниие усадхаха тухай хэлсээ дары баталхые, манай арадай дура хүсэлэй ёһоор, Советскэ правительство намайе түлөөлһэн байна. Минии һанахада, мүн лэ иимэ юумэ хэхые президент хүсэнэ, гэбэшье энээнээ бэелүүлжэ шадахагүй байна гээшэ ха. Юуб гэхэдэ, буу зэбсэг хуряахые хүсэдэггүй хүнүүд Холбоото Штадуудта үшөөл ехэ нүлөөтэй байна. Энэ талаар бидэнэр эндүүрхэ ёһогүйбди.

Г-н Нельсон Рокфеллерэй хэлэһэн үгые үсэгэлдэр би уншааб. Тэрээнтэй үшөө Женевэдэ уулзаа һэм. Һаяхан Нью-Йоркдо би тэрээнтэй дахяад уулзааб. Мүнөө тэрэ хоёр ондоо удхатай үгэ хэлээ. Энэ хадаа барометрэй стрелкые гэдэргэнь эрьелдүүлхые зарим хүнүүдэй хүсэн эрмэлзэдэг байһые харуулна. Энэ стрелкын «бороо хура» гэһэн тэмдэгһээ «сэлмэг» гэһэн тэмдэг руу эрьежэ, уласхоорондын шахардуу шанга байдалай һуларха тээшээ боложо байхадань, «хүйтэн дайнай» тала баригшад тэрэниие гэдэргэнь эрьелдүүлхые оролдоно бшуу. Зүгөөр, господинууд, империалистнууд, «хүйтэн дайнай» хараа бодол дахяад баримталхые оролдоо һаатнай, таанадые Даллесай абаржа шадаагүй шэнги, Рокфеллер мүн лэ аршалжа шадахагүй. «Хүйтэн дайнай» үргэлжэлгые таанад удааруулжа шадахат, теэд уласхоорондын шахардуу шанга байдалай һуларалгада эсэргүүсэгшэдэй тон ехэ диилдэлгээр энэ «хүйтэн дайн» заатагүй дүүрэхэл байха. **(Альга ташалган болоно).**

Ойрын үе соо Франци ошожо, президент де Голльтой бидэнэр уулзаха байнабди. Энэ аяншалга ехэ удхашанартай гэжэ бидэнэр тоолонобди. Бидэнэр Францитай үгэеэ ойлголсожо шадахабди гэжэ Советскэ Союзай правительство тоолоно. Манай эрмэлзэлгэнүүд хаанашье зүршэлдэхэгүй байна. Советскэ Союзай экономико дулдыданги бэшэ, бусад оронуудай баялигта түшэглэдэггүй юм. Тиимэһээ манай болон Франциин хоорондо ямар нэгэн тулалдаанай, арсалдаанай гараха үндэһэ баримта байхагүй. Харин Германи тухай асуудалаар бидэнэр ондо ондоо хараа бодол баримталнабди. Зүгөөр хараа бодолнууднай удхаараа бэшэ, харин гадаада түхэл янзаараа ондо ондоо байна гэжэ би һанаха байнаб. Юуб гэхэдэ, Германиин үһөө мэеэгээ абагшадта французууд маанадһаа дутуугүйгөөр дурагүйлхэдэг юм. Германиин үһөө мэеэгээ абагшадай һэргэхэ аюулай бии байһые президент де Голль ойлгодог юм. Гэбэшье Германиин асуудал шиидхэлгэдэ ехэ бэрхэшээлнүүд бии, тэдэниие хараадаа абаха хэрэгтэй. Францида аяншалга туһатай байжа, үгэеэ бүри һайнаар ойлголсолгодомнай туһалха гэжэ би бодоноб. Теэд ерээдүй тухай таамагшалаад яахамнайб. Ородуудай хэлэдэгэй ёһоор, байн байтараа харана, мэдэнэ бэзэбди.

Г-н канцлер Аденауэр таарууггүй муу юумэ һанаашалжа байна. Һүүлэй үедэ хоёр удаа үгэ хэлэхэдээ, би тэрэнэй нэрые дурдаһан байгааб. Тэрээн тухай журналистнууд тэмдэглэһэн байха. Мүнөө гурбадахяа тэрэниие дурдангүй гараха аргамнигүй. **(Зал соо хүхюутэй, шэмээтэй болоно).** Баруун Берлиндэ өөрынгөө радиостанци бариха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа Бонндо мэдүүлһэн байна. Энэ һанаашалгыень хуули бусын, хорото ябуулга гэжэ бидэнэр тоолонобди. Бонндохи үһөө мэеэгээ абахые хүсэгшэд маанадай зүгһөө эрид эгсэ харюу үүдхэхые хүсэжэ болоо бэшэ аа гү. «Хүйтэн дай» дахяад һужэрөөлгэдэнь бидэнэй туһалхые тэдэнэр хүсэнэ бшуу. Теэд яахаб, господинууд, иимэ замаар ябаха болоо гээшэ һаа, бурууталгаһаа ондоо юумэ таанадые хүлеэнэгүй. Баруун Бер-

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Москва. Улаан талмай. ТАСС-эй фотохронико.

Советскэ хэблэл эгээл хүсэтэй, эгээл габшагай байха ёһотой!

Нүхэр Н. С. ХРУЩЕВОЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

лин тушаа таанад ямар нэгэн эрхэтэйт гэжэ бидэнэр хэзээдэшье мэдэрдэггүй байгаабди, мэдэрнэшьегүйбди, саашадаашье мэдэрхэгүйбди. Энээнние, господинууд, боннско үһөө мэсэгээ абагшад бү мартыт. **(Альга ташалган болоно).**

Оршон байдалые орёо болгохогүйн тулада правительствонуудые толгойлогшонорой уулзалгын үедэ хаража үзэгдэхэ ёһотой тодорхой асуудалнуудаар хэлэхые би хүсэхэгүй байгааб. Зүгөөр, хэлэхэ баатай болоһондоо би зэмэтэй бэшэб. Энээн тухай хэлэхыемнай бидэнине бусад хүнүүд баадхана бшуу. Зүүн хасарыеш альгадаа һаань, баруун хасараа табяад үгэ гэһэн һургаалые энэ ушарта бидэнэр баримталжа шадахагүй байнабди. Бидэнэр хүнэй хэдэг шэнгеэр ябуулга хэхэбди. Хэрбээ бидэнэй зүүн хасарые альгадаа һаань, саашадаа һанаа орохоор харюу сохилто үгэхэбди. **(Удаан саг соо, нэрьемэ альга ташалган болоно).** Боннско үһөө мэсэгээ абахые хүсэгшэдэй гааралдан һархаганалдахаяа болижо, наншалдааша бэшэ хүнүүд шэнги намдуу түбшэн ябадаг болохыень бидэнэр хүсэхэ байгаабди. Хэлсээ хэжэ ороел, тиибэлнай дээрэтэхэ байха. Баруун Берлинэй ФРГ-дэ хамаададаггүй, харин Германиин Демократическа Республикын газар дээрэ байдагынь мэдээжэ бшуу. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).** Иимэ гү, али ондоошье бодолгүй ябуулгануудые хэжэ, шиидхэбэринүүдые гаргажа, энэ райондохи, дэлхэйн бүмбэрсэгэй бусад районуудтахи оршон байдал хурсадуулхые хэнэйшье эрмэлзэдэггүй байхые бидэнэр хүсэхэ байгаабди. Бодолгүй ябуулганууд имагтал шахардуу шанга байдалые улам хурсадуулха, харин арсалдаата асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туһалхагүй байна.

Хүндэтэ нүхэд, журналистнууд! Уран зохёолшодые партиин туһалагшанар гэжэ бидэнэр нэрлэдэг байнабди. Уран зохёолшод намда дураа бү гутуужан, таанад, журналистнууд, манай партиин үнэн сэхэ туһалагшанар байхаһаа гадна, баруун гарай хүнүүд — тэрэнэй агуүехэ хэрэгэй түлөө шударгы тэмсэлшэд болонот гэжэ би хэлэхэ байнаб. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).** Юундэ баруун гарай хүнүүд болоноб? Таанад үнэхөөрөөл партида ойронь байһан хүнүүд болонот. Ямар нэгэн шиидхэбэрине тайлбарилха, бэелүүлхэ хэрэгтэй болоходонь, бидэнэр таанадта ханданабди, таанад эгээн үнэн сэхэ туһалагшад байһан хадаа партиин шиидхэбэрине абаад, манай үргэн олон арад зондо тайлбарилан ойлгуулдаг байнат. **(Удаан саг соо альга ташалган болоно).**

Олониитэтэй таһаршагүй холбоотой дээрэһээ манай парти хүсэтэй байдаг. Манай партиин ленинскэ политикые, социализм болон коммунизм байгуулха тухай ленинскэ һургаалые олониитын дунда тайлбарилан ойлгуулдаг дээрэһээ манай хэблэл хүсэтэй, нүлөө ехэтэй байдаг. Иимэ уялга дүүргэхэдэ, тиимэ хүшэр бэшэ байна. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

В. А. Карпинский. Бидэнэр энэ уялгаяа зоригжолтойгоор дүүргэнэбди.

Н. С. Хрущев. Бидэнэр бултадаа, иимэ уялгые зоригжолтойгоор дүүргэнэбди. Иимэ уялга дүүргэхэдэ хүшэр бэшэ байдаг, иимэ уялга өөрыеш зоригжуулан, улам урагшаа дабшахые уряалан хүтэлдэг. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Нүхэдүүд! Таанад, журналистнууд, тон һайнаар хүдэлмэрилөөт. Зүгөөр һанаагаа амаржа, һайзгайржа болохогүй. Магтаалай һүүлээр, мүнөө хамаг юумэ хуу хэжэрхёобди гэжэ һанажа бү байгты. **(Зал соо шэмээтэй болоно).** Манай газетэнүүдтэ тулюур зүйлнүүд үшөөл олон. Заримдаа газетэ абаад, иража хараһанайнгаа һүүлээр, орхижорхихо ушар гарадаг. Хожомынь тэрэ газетэдэ юун тухай бэшэгдэһыень һанаха бэрхэтэй байдаг. Һанаагаа амарха, һайзгайрхагүйнтнай тулада энээн тухай би хэлэнэб. Дээрээ ортоошонгүй, газетые эртээнһээ бодомжотойгоор бэлэдхэжэ гаргаха хэрэгтэй. Ямар номерто ямар темээр захил хэхэ зэргэтэй байһан тухайгаа һайн хүтэлбэрилэгшэ эртээнһээ мэдэдэг байха ёһотой. Хүтэлбэрилэгшэ темые шэлэн оложо шадахаһаа гадна, шүлһөө гоожуулхаар байгаа гэжэ амтатайгаар буйлуулагдаһан хоол тухай хэлсэдэг шэнгеэр, темые һайнаар найруулан бэшэхээр хүнүүдые шэлэн оложо шададаг байха ёһотой. **(Альга ташалган болоно).**

Манай хэблэл хэмжээлэшэгүй ехээр ургаа, манай журналистнуудшье ургаа, зүгөөр мэргэжэл шадабаряа нарижуулгада ямаршье хизаарлалта байдаггүй. Тиимэһээ, манай хэблэлэй эгээн хүсэтэй, эгээн дайшалхы хэблэл байхын тулада саашадаа улам, улам бүри оролдосотойгоор ажаллаха хэрэгтэй. Үнэн зүбөөр, удха түгэлдэрөөр бэшэхэ тухай би эндэ хэлэнэгүйб. Юуб гэхэдэ, манай хэблэл дэлхэй дээрэ эгээн үнэн зүбөөр, эгээн лэ удха түгэлдэрөөр бэшэдэг хэблэл байгаа, байнашье, саашадаашье байха. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Дэлхэйе баруун оронууд болон зүүн оронуудта, сүлөөтэ дэлхэй гэдэгэй оронууд болон түмэр хүшэгын саана байдаг оронууд гэдэггэ хубаарилхые оролдодог зарим нэгэн хүнүүд баруун оронуудта бии. Һэшхэл гээшые иимэ хүнүүд мэдэхэ ёһотой! Капиталистическэ оронуудые сүлөөтэ оронууд гэжэ баталдаг хүнүүдтэ эшэхэ нюургүй байнат гэжэ хэлэжэ боломоор байна. Тэдэнэй һанамжын ёһоор социалистическэ оронууд сүлөөтэ бэшэ оронууд, тиихэдэ капиталай болон феодалнуудай табимал, шунахай хэрзэгы зонхилогшо—Франкогой засаг түрэ—эрхэ сүлөөтэ ёһо гурим болоно. Хэрбээ энээнние эрхэ сүлөө гэжэ нэрлэхэ болоо гээшэ һаа, бурхан зайлуул, тэдэнэй ойлгуулламжын ёһоор эрхэ сүлөө гээшэ юун гээшэб? (!)

Тэдэнэр Баруун Германиие мүн лэ «сүлөөтэ орон» гэжэ нэрлэдэг. Коммунистическэ партиин ажал ябуулгые хоридог, түрүү организацинуудые мүрдэдэг, хашадаг, эб найрамдалай тала баригшадые, милитаризм болон хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүсэгшэдые сүүдлэжэ, хэһээдэг баримтануудые эрхэ сүлөө гэжэ ойлгохо болоо гээшэ һаа, ямар юумые эрхэ сүлөөгүй гэжэ ойлгожо болохо гээшэб?

Зарим капиталистическэ оронуудта эрхэ сүлөө тухай буржуазиишье ойлгомжо үгы байдаг һэн. Юундэ тиимэ байгааб? Хүдэлмэришэн ангиие саашадаа мүлжэжэ байхын тулада «буржуазна эрхэ сүлөөдэ» түшэглэхэ гээшэ заримашуулда үшөөл дутамаг байна бшуу. Тиимэһээ тэдэнэр мүнөө өөрынгөө нюурһаа багаа абажа хаяад, хүдэлмэришэн ангида эсэргүүгээр, ажалшадта эсэргүүгээр өөһэдынгөө шанга засагые элитээр табидаг болоо. Эдэ бүгэдые эрхэ сүлөө гэжэ нэрлэхэ болоо гээшэ һаань, «эрхэ сүлөөгэй иимэ ханинарһаа» бидэниие бурхан зайлуулаг, дайсадһаа бидэнэр өөһэдөө зайсажа шадахабди гэжэ хэлэхэ байнабди. **(Зал соо шэмээтэй болоно).**

Манай дотоодын болон уласхоорондын байдал тухай иигэжэ хэлэхые хүсэхэ байнаб. Бидэнэр капиталистическэ гүрэнүүдтэй энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха ёһотойбди. Орон бүхэнэй политическэ болон олониитын байгуулалта —тус тус ороной арадуудай дотоодын хэрэг болоно. Зүгөөр, хэниишье харангүй, юушье мэдэнгүй байхаар, тиимэ ехэ хашаа харшануудай саада тээ бидэнэр байна бэшэбди. Бидэнэр бусадай хэрэгүүдтэ хамааралсадаггүйбди, зүгөөр ажалша хүнүүдэй аша туһые хамгаалан бидэнэр хододоо үгэеэ хэлэхэ байхабди. Капиталай мүлжэлгэдэ эсэргүүсэн, өөһэдынгөө эрхын түлөө тэмсэжэ байһан хүдэлмэришэдтэ, бүхы ажалшадта бидэнэр талархадаг байгаабди, саашадаашье талархахабди, зүгөөр бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсадаггүй байгаабди, саашадаашье хамааралсахагүйбди. Пролетарска һанал нэгэдэлгэ—манай эрхэ, ажал хэдэг үнэн сэхэ хүн бүхэнэй эрхэ мүн болоно. Капиталай мүлжэлгэһөө сүлөөрһэн хүн ангиин талаар өөһэдынгөө аха дүүнэрэй хуби заяанда хамаагүйгөөр хандажа шадахагүй байна. **(Альга ташалган болоно).** Колониальна богоолһолгодо эсэргүүсэн, эрхэ сүлөө болон бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан колонинуудай арадуудта бидэнэр таларханабди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Би үгэеэ дүүргэхэмни. Партиин Центральна Комитедэй, тэрэнэй Президиумэй зүгһөө Таанадые үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб. Ажал хүдэлмэридөө, ажабайдалдаа эгээн лэ эрхим һайн амжалта түйлалтануудые таанадта хүсэнэб. Мүнөө ажаһуухада аятай һайн, хүхюутэй байлоо, ажал хүдэлмэри урагшатай һайнаар ябана.

Политическэ гэм хэһэнэй түлөө сүүдэй харюусалгада хабаадуулһан баримтанууд мүнөө манайда үгы юм гэжэ хэлэхые бидэнэй эндэ ерэжэ ябахада Климент Ефремович намда һануулаа һэн. Зүгөөр, энээн тухай би нэгэтэ бэшэ хэлэһэн байгааб. Нүхэдүүд, энэ нюуса юумэ гээшэ аал? **(«Энээн тухай мэдээжэ» гэлдээн, альга ташалган болоно).**

Эдэ бүгэдэ мүнөө һэрэмжэеэ һуларуулжа болохо гэһэн удхатай бэшэ юм. Тиихэ болоо гээшэ һаамнай, бодолгүй ябадал болохо һэн. Ангиин тэмсэлэй болохо, дайсадай ябуулга хэхэ социальна шалтагаан мүнөө манай орон дотор байхагүй, зүгөөр мүнөөдөө бидэнэр капиталистическэ гүрэнүүдтэй зэргэ оршон байнабди, социализмын дайсад өөһэдынгөө агентнуудые эльгээдэг байгаа, саашадаашье эльгээдэг байха. Тиимэһээ бидэнэр һэрэмжэтэй байха, дайсадай агентнуудай һанаашалгануудта сохилто үгэхэ ёһотойбди.

Манай ороной мүнөөнэй байдалаар бидэнэр ехээр һаналаа ханангы байнабди. Манай Совет орон жэлэй ерэхэ тудам, үдэр үнгэрхэ тудам экономическа, соёл культурын талаар, эрдэм наука хүгжөөлгөөр улам бүри дэбжэжэл байдаг. Эдэ бүгэдэһөө бидэнэр бүри түгэлдэр ехэ хүсэтэй болонобди. Арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб дүүргэгдэхэһээ гадна, үлүүлэн дүүргэгдэхэ гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, ЦК-гэй Президиум этигэн найдана. 1960 ондо долоон часай хүдэлмэриин үдэртэ оролгые түгэсхөөд, 1964 онһоо зургаан часай хүдэлмэриин үдэртэ орожо эхилхэбди. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Хэрбээ буу зэбсэг бүхы дээрэнь хураахa тухай манай дурадхалай хүлеэн абтаа һаань,—бидэнэр мүнөөдөө тооложо үзээдүйбди,—мэшии бодомжын ёһоор манай ороной хүдэлмэришэдэй хахадыень бүри энэ долоон жэлэй турша соо зургаан часай хүдэлмэриин үдэртэ оруулжа шадаха байгаабди. Иимэ юумэн тухай манай правительство бодомжолжо байдаг, иимэ юумые Совет ороной хүнүүд һанажа шэбшэжэ ябадаг. **(Альга ташалган болоно).**

Совет хүнүүд бүри һайнаар, бүри баянаар, бүри болбосоронгёор ажаһууха гэһэн нэгэн адли эрмэлзэлгэтэй юм. Бидэнэр өөһэдынгөө хүсэндэ, өөһэдынгөө арга боломжодо этигэнэбди. Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха талаар партиин XXI съезд дээрэ табигдаһан зорилгонууд амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Социализм болон коммунизм хүн түрэлтэнэй һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлгэ байхаһаа гадна, үнэн бодото юумэ болоно гэжэ бидэнэр эрхим һайн мастернууд—ленинецүүд бүхы дэлхэйн хүн зондо хэрэг дээрэнь тодорхойлон харуулнабди. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Хүндэтэ ханинар, коммунизмын илан мандахын түлөө оролдосотойгоор тэмсэел! Партиин хүтэлбэреэр коммунизм байгуулагша манай арадай бэелүүлжэ байһан агууехэ хэрэгтэ таанад, журналистнууд хүндэтэй һуури эзэлдэг байнат. **(Нэрьемэ альга ташалган болоно).**

Манай алдарта совет арад мандаха болтогой!

Манай Ленинскэ Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

Арадайнгаа аша туһада, коммунизм байгуулгын аша туһада хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлмэрилжэ байһан журналистнууд — уран бэшэгшэд мандаха болтогой! **(Нэрьемэ альга ташалган, «Ура» хашхаралдаан болоно).**

А. И. Микоян Мехико ошохоор Москваһаа мордобо

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. И. Микоян наука, техникэ болон культурын талаар Советскэ Союзай түйлалтануудые харуулһан выставкэ нээхын тулада Мехико ошохоор ноябриин 17-до Москваһаа мордобо. Тэрээнтэй хамта Гадаадын худалдаа наймаанай министрын орлогшо С. А. Борисов, СССР-эй МИД-эй Америкын оронуудай таһагые даагшын орлогшо С. Р. Стриганов болон бусад хүнүүд ошобо.

СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэһээ А. И. Микояниие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Ф. Р. Козлов, Д. Ф. Устинов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. С. Полянский, СССР-эй Министрнүүд А. А. Громыко, В. П. Елютин, И. Г. Кабанов болон бусад үдэшэһэн байна.

Үдэшэгшэдэй дунда Мексикын элшэн сайд Альфонсо де Розерцвейг Диас, Исландиин элшэн сайд Пьетур Торстейнссон гэгшэд байба.

(ТАСС).

Шэнэ хэрэг халуунаар дэмжэнэб

Ставрополиин хизаарай хонишодой жэшээгээр «Эрдэм» совхозой хонишод оньһожоруулагдаһан бригада эмхидхэхэ тухай тон һайшаамаар дурадхал оруулһан тухайнь «Бурят үнэн» газетэдэ һаяшаг уншааб. Энээн тухай өөрынгөө һанамжа хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

Би өөрөө хорёод жэл шахуу трактористаар хүдэлһэн туладаа ажал хүдэлмэри оньһожоруулха гээшэ ямар аша туһатайб гэжэ мэдэхэ болонхойб. Мүнөө 500 гаран толгой эхэ хони харууһалнаб. Бэри, хүбүүнтэеэ гурбан хүн хүдэлнэбди. Зунай сагта отарынгаа үбһэ сабшажа абахын тула ехэ ажал хэгдэнэ. Хэрбээ оньһожоруулагдаһан бригада эмхидхэбэл ондоо болохо һэн. Нэгэ трактор шэрэхэ зэмсэгүүдтэйнь абажа, үшөө түлгэ гү, али эрье хонидой нэгэ отара нэмэжэ абахаар байгаа. Тиигээд тусхай сабшалантай, тэжээлэй ургамалнуудые тариха газартай болоо һаа, богонихон саг соо тэжээлээ һайнаар бэлдэжэ абахаар.

Үбһэ тэжээл хуряахадаа сэхэ газаагаа, хорёодоо нэгэ доро оруулжархиха арга олдохо бшуу. Иигэжэ хээрын үбһэндэ хорёо бариха, үбэлын тэрээнээ зөөхэ г. м. үлүү ажал болюулагдаха болоно. Хэрбээ тракторна сеялкэ гү, али бусад зэмсэгүүдэй колхоздо дуталдаха һаань, тэдэниие ходо эзэлээд байһанай хэрэггүй ха юм. Таатай сагтаа эдэнээ хэрэглэжэрхёод, тарян ажалай бригадада тушаажа үгэдэг байхада яахаб.

Зүгөөр колхозой правлени манай харадаг отарада эбэртэ бодо малай гүүртые иилүүлээд, нэгэ трактор бусад зэмсэгтэйгээр үгэхэ гэлсэнэ ха. Энэнь, минии һанахада, таарамжагүй. Наада захынь абахада, зунай сагта ондо ондоо газарта байрлаха хэрэгтэй болоно. Тиигэнхаар хоёр отара хони нэгэдхэн, томохон бригада болгоо хада зохид гэжэ һанагдана.

Би энэ шэнэ хэрэгые ехэтэ һайшаанаб. Мүнөө колхоздоо түрүүлэн шэнэ гуримаар ажаллахаар бэлэн гээшэб. Гэхэтэй хамта отарада хэды хониии ямар хэмжээнэй сабшалан, тарилгын газар үгтэхэб, ажахын тоосоондо яажа орохоб гэхэ мэтэ асуудалнуудые эрид наринаар бодомжолхо шухала байна.

Д. Бадмаев,

Торийн «Красный Октябрь» колхозой хониной отарые даагша.

Буруунуудые тобир тарганаар ондо оруулха гэһэн Хориин совхозой түрүү малшадай үүсхэлые «Улаан Оронго» колхозой (Иволга) тугалшад һайшаан дэмжээ. Энэ колхозой эрхим тугалшан Д. М. Ринчинов даажа абаһан 60 буруугаа ерэхэ үбэл тобир тарганаар ондо оруулха, шэгнүүрынь сүүдхэдэ 800 граммаар нэмээхэ гэжэ шиидээд, эршэмтэйгээр ажаллана.

М. Намжиловай фото.

Дутагдалнуудаа ябууд усадхая

Һү һаалиараа суурхадаг болоһон Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө 30 гаран мянган адуу мал үбэлжүүлжэ эхилбэ. Эды олон малые гарза хоролтогүйгөөр ондо оруулхын тула үбэлжэлгэдөө эрхимээр бэлдэхэ хэрэгтэй ха юм. Тиимэһээ колхозой гэшүүд энэ шухала хэрэгтээ горьтой анхарал хандуулна. Тус колхоз 40 мянган центнер үбһэн, 15 мянган центнер зелёнко, 10 мянган центнер овёсой һолоомо бэлдээ. Тиихэдэ 4160 тонно силос дарагдаа, 500 центнер турнепс хуряагдаа. Үбэлжэлгын үедэ малда үгтэхэ 10 мянган центнер концентрированнэ тэжээл бэлдэгдээд, үшөө нөөсэ бии болгогдобо.

Нүхэр Цыреновэй хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада бүри зунһаа хойшо малай байрануудые барижа, заһабарилжа байнхай. Гансахан энэ жэл колхоздо 610 толгой эбэртэ малай байха 6 байра, 2050 толгой хониндо 7 дал, 500 хониной байха хото хорёо шэнээр баригдаа. Үшөө 1700 хониной үбэлжэхэ шэнэ байра түхеэрэгдэжэ байна. Хуушан дал, хорёонуул һайса заһабарилагдажа, дулаалагданхай. 2-дохи комплексно бригадын Үрижэл гэжэ газарта 500 гахайн байха типовой байра баригдана.

Үбэлэй бүхы байрануудай үбһэ тэжээлэй нөөсэ бии болобошье һаань, колхозой правленидэн машинануудые ондоо хүдэлмэриһөө сүлөөлөөд, Хүнтэйһөө тэжээл шэрэнэ. Тэжээл шэрэжэ байһан жолоошод, колхознигууд болон малшадай даалгаһан ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа байдагынь һайшаалтай. Мүнөө эндэ һү һаалиин доошолжо байһан баримтада хамаг колхознигууд анхаралаа хандуулна. Һү һаалга юун дээрэһээ доошолноб гэхэдэ, малдынь эһээгдэһэн бурдууг үгэдэггүй бшуу. Энэ дутагдал харагдажа байнхай. Хоёрдохи комплексно бригадын нүхэр Раднаевай даадаг фермын үнеэдтэ бурдууг ууляжа эхилһэнһээнь хойшо һүн байса ехээр һаагдадаг болоо. Һаалгые эрид дээшэлүүлхэ һайн арга бүхы фермэдэ хэрэглэгдэдэг болохонь. Хоёрдохи бригадада малда үгтэхэ ороо̇һо таряа тээрмэ баригданхай.

Колхозой правлени малшадай гаа байра байдалые һайжаруулхын тула саг үргэлжэ оролдоно. Мүнөө жэл 18 шэнэ гэртэ малшад оробо. Үшөө 5 гэр баригдажа байна. Хуушан культбазануудынь бэн заһагданхай. Хоёрдохи бригадада уншалгын гэр түхеэрэгдэнхэй.

Иигэжэ энэ колхоз КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтажа байна.

Д. Гыргё

ШЭНЭ ҮҮЛТЭРЭЙ ҮНЭГЭД

Бусад областьнуудһаа манай республикада элдэб ангууд жэл бүри улам олоор асарагдажа байдаг. Һаяхан Улан-Удын Буркоопсоюзай базада Омско областиин Крутинска, Примориин хизаарай Путятинай ангай ажахынуудһаа 400 толгой хара хүхэ зүһэтэй үнэгэд асарагдаба. Эдэнэрэй зариманиинь үбэлэй шэмэрүүн хүйтэнэй үедэ саб сагаахан үнгэтэй болодог, нооһониинь зөөлэхэн аад, үдхөөр ургадаг байна. Хабар тээшээ эдэ үнэгэд хара хүхэ зүһэтэй болодог юм. Манай эндэ үржүүшынхеэ асарагдаһан үнэгэд Европын, Азиин, Америкын хадалиг газарнуудта байрладаг юм. Юрын үнэгэнтэ орходоо эдэнэр олон гүнзэгы түрэдэгөөрөө онсо илгардаг. Хара хүхэ үнэгэд Совет Союзда 1932 онһоо үсхэбэрилэгдэжэ эхилһэн түүхэтэй. Мүнөө эдэ үнэгэд Баргажанай, Прибайкалиин, Кабанскын, Баунтын аймагуудта нютагжуулжахнар эльгээгдэхэ байна.

Түсэбһөө гадуур—232 мянган тонно

Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөндэ оролсоһон Галуута-Нуурай станциин түмэр замшад поезднуудые графигһаа хожомдуулангүй ябуулхын тула ехэ оролдолго гаргана. Эдэнэр арба һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ. Локомотивай жолоошодой оролдолгын ашаар бүхы даабаринь үлүүлэн дүүргэгдээ. 10 һарын туршада паровознигууд уһа абангүйгөөр 2073 рейс хэжэ, түргөөр ябадаг 1359 поезднуудые, долоон зуун табяад хүндэ ашаатай составуудые жолоодожо, түсэбһөө гадуур 232 мянган тонно ашаа шэрэһэн байна.

Коммунистическэ ажалай бригада, ударнигуудай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэгшэд түмэр замшадай мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Агуүехэ Октябриин 42 жэлэй ойн һайндэртэй дашарамдуулан ахалагша машинист нүхэр Черепановай хүтэлбэрилдэг паровозой бригада коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртөө. Депогой слесарьнүүд нүхэд Цыренов, Митрофанов, Михайлов, Филонов, паровозой машинист Сампетов гэгшэдтэ ударнигай нэрэ зэргэ олгогдоо.

14-дэхи дистанциин хүдэлмэришэд үбэлдөө һайнаар бэлдэһэн байна. Саг соонь замые заһабарилжа, материалаа гамтайгаар гаргашалжа, тус дистанциинхид энэ жэлэй эхинһээ хойшо зуу мянган шахуу түхэригэй зөөри арьбалаа.

А. Чернояров,

Гусиноозерскын ажалшадай депутадуудай поселково Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

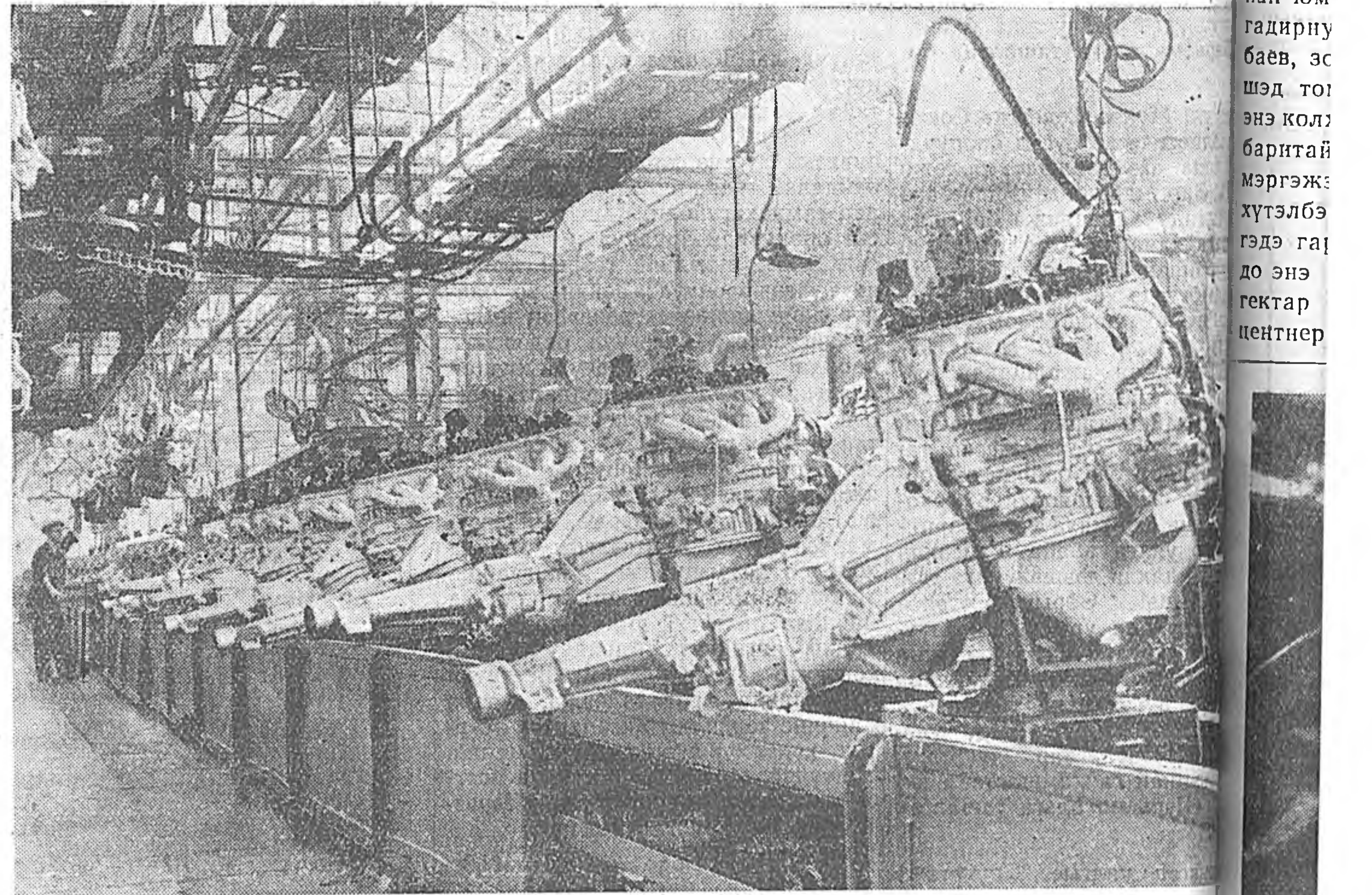

Бага-литражна автомобиль бүтээдэг Московско заводой хүдэлмэрилэгшэд долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ түсэбһөө гадуур 700 машина эрхим шанартайгаар бүтээн гаргаха гэһэн уялгана нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байна. Зура[г дээрэ]: «Москвич» гэжэ автомобилиин двигательнүүдые ... цех соо.

ТАСС-эй фотохроника.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтуулан

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ анхаралтайгаар хандаха

Партиин ЦК-гэй 1953 ондо болоhон Пленумhээ хойшо үнгэрhэн жэлнүүдтэ манай аймагта ехэхэн хубилалта болоо. Колхозуудай ниитын ажахы нилээд хүгжэжэ, адууhа малайнь тоо толгой олошоржо, ашаг шэмэнь нилээд дээшэлжэ байнхай. Ниитын ажахын хүгжэхэтэй хамта колхозуудай олзо доход жэлhээ жэлдэ ургана. Хэрбээ 1953 ондо аймаг доторнай ройдоол 3 колхоз миллион гаран түхэригэй мүнгэн олзо абаhан байгаа, мүнөө миллионhоо доошо олзо абадаг колхоз үгы болоо. Байгша ондо аймагаймнай зарим колхозууд арбаа 7 миллион хүрэтэр мүнгэн олзо абаха байна. Энээнэйнгээ ашаар колхозууд hургуули, клуб, байрын гэрнүүд болон бусад олон барилганuудые бодхоохонь.

Колхозой экономикын хүгжэжэ, бэхижэжэ, хүдөөгэй ажалшадай культурна байра байдалтай болохо байхатай дашарамдан, ажал хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ шадабаритай, бэлэдхэлтэй хүнүүд урган гарана. Мүнөө үедэ парти, правительствомнай хүдөө ажахые хүгжөөлгөөр тон ехэ зорилгонуудые табина гээшэ. Долоон жэлэй түсэбэй бэелүүлэгдэхэдэ коммунизм байгуулха хэрэгтэ шухала алхам хэгдэхэ байна. Парти, правительствынгаа табиhан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй горьтой хүдэлмэри ябуулха, бхын түрүүндэ кадрнуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй хүтэлбэрилхы ургые дээшэлүүлхэ гээшэ партийна органуудай шухала зорилго болоно. Кадрнуудые шэлэн абахо, хубаарилан табиха, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулха талаар партиин Мухаршэбэрэй айком зарим хүдэлмэри хэжэ байнхай. Һүүлэй жэлнүүдтэ кадрнуудай дунда ябуулагдадаг хүдэлмэри ажахытай нягта холбоотойгоор эмхидхэгдэдэг болоо. Колхозуудай олон hалбаритай ажахые мэргэжэлтэй, шадабаритай хүнүүд хүтэлбэрилнэ.

Хүдөө ажахын хүгжэжэ байhан энэ үедэ илангаяа колхозуудай түрүүлэгшэнэр ехэ үүргэ дүүргэхэ байна бшуу. Энэ ушар бодото байдал дээрэhээ харагдана. Хэрбээ тэр нэгэн колхоздо ажал хэрэгээ hайса мэдэхэ, hайн эмхидхэгшэ түрүүлэгшээр ажаллаа hаа, ниитынь ажахы түргэнөөр хүгжэнэ. Манай аймагта колхозуудай түрүүлэгшээр политическэ талаараа бэлэдхэлтэй, дунда, дээдэ эрдэмтэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэй хүнүүд ажаллажа байнхай. Энэ шухала хүдэлмэридэ ажалай түрүү дүй дүршэлтэй, колхозой олон hалбаритай ажахые хүтэлбэрилжэ, зоноо ридажа шадаха хүнүүд эльгээгдэг.

Жэшээлхэдэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Үнэн» колхозууд аймаг дотороо эгээн гээгдэнги колхозууд байhан юм. Һула ажахытай байhан эдэ колхозуудшье мүнөө хүгжэлтын шэнэ зам дээрэ гараа. Тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа, партиин айкомой дурадхал оруулхадань эдэ колхозууд нэгэдэhэн байна. Гээгдэнги хоёр колхоз нэгэдэжэ, «Знамя Ленина» колхоз тогтоо. Колхозой түрүүлэгшээр коммунист нүхэр Семенов hунгагдаhан юм. Комплексно бригадын бригадирнуудаар агроном нүхэр Дамбаев, зоотехник нүхэр Бадмаев гэгшэд томилогдоhон байна. Иигэжэ энэ колхозые ажалаа ябуулха шадабаритай, ажал хүдэлмэри мэдэхэ мэргэжэлтэй, дүй дүршэлтэй хүнүүд хүтэлбэрилжэ, ажахыгаа түрүү зэргэдэ гаргажа байнхай. Байгша ондо энэ колхозойхид тарялангай гектар бүриhөө дунда зэргээр 20 центнер ургаса хуряагаа. Энээнэй ашаар колхоз гүрэндөө 25 мянга гаран центнер таряа худалдаhан байна. Мүнөө «Знамя Ленина» колхоз малайнгаа тоо толгойе улам олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ байнхай. Энэ жэлдэ артелиин мүнгэн олзо нёдондонойхиhоо hураггүй дээшэлээ.

Гэхэтэй хамта тус колхоздо хэды ехэ арга боломжын байбашье, урдань малай байранууд болон бусад барилганууд олоор хэгдэдэггүй байhан юм. Харин hүүлэй хоёр жэл соо 2 клуб, эхин hургуули, культбаза, үхэрэй 3, хониной 7 байра болон бусад барилганууд бодхоогдоо. Колхозойнгоо баяжаха тудам колхознигууд баян дэлгэр ажаhуудалтай боложо байнхай.

Гээгдэнги колхозуудай тоодо Мухаршэбэрэй «Победа» колхоз ородог байгаа. Аймаг соогоо тарялангай эгээл hайн газар эдлэжэ байбашье, тус колхоз жэл бүри орооhо тарянай муу ургаса хуряадаг hэн. Мал ажалhаа олзо багаар ородог байгаа.

Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд урдань хүдөө ажахын артелиин Уставые наринаар сахидаггүй байhан юм. Тиихэдэнь колхозой гэшүүд зарим хүтэлбэрилэгшэдөө, тэрэ тоодо колхозойнгоо түрүүлэгшые hэлгэжэ, орондонь нүхэр Ревенскиие hунгаhан байгаа. Энэ колхозой правлени болон партийна организаци богони болзор соо ехэ хүдэлмэри ябуулба. Ажалай эмхи гуримай hайжаруулагдаhан дээрэhээ энэ колхоздо hүн эрид ехээр hаагдадаг болоо. Байгша ондо колхоз нёдондонойхиhоо хоёр дахин ехэ мяха абаба. Тиихэдэ тараан ажал дээрэ эрдэм наукын туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Ревенский hайн хүтэлбэрилэгшэ байhанаа харуулаа. Энэ нүхэр колхозниггуудтаяа ходо хөөрэлдэжэ, ажал хүдэлмэриин асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, тэдэнэйнгээ захяа заабаринуудые хододоо дүүргэжэ ябадаг хүн юм. Мүнөө эндэхи колхознигууд ниитын ажахыда эдэбхитэйгээр хабаададаг болонхой.

Колхозуудые бэхижүүлхэ, тэдэнние бэлэдхэлтэй, ажал хүдэлмэри ябуулжа шадаха хүтэлбэрилэгшэдтэй болгохо хэрэгтэ партиин айком шухала анхаралаа хандуулна. Һүүлэй жэлнүүдтэ Гашейн МТС-эй зонодо КПСС-эй айкомой секретаряар ажаллажа байhан нүхэр Братеньков, МТС-эй директор нүхэр Тютрин, КПСС-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэд нүхэд Калашников, Красинский гэгшэд колхозой хүтэлбэрилэгшэдөөр дэбжүүлэгдээд, hайнаар ажаллажа байна.

МТС-үүдэй хубилгагдахада 600 гаран тракторист, комбайнернууд колхозуудта ажаллахаар ошоhон байна. Тэдэнэй олонхинь ажалай дүршэл, мэргэжэл ехэтэй хүнүүд байгаа юм. Тэдэнэр колхозой ажахын зарим шухала шухала hалбаринуудые даагшадаар дэбжүүлэгдэhэн байна. Жэшээлхэдэ, «Искра» колхозой бригадирнуудаар механизаторнууд нүхэд Козлов, Крылов гэгшэд томилогдоо hэн. Тэдэнэр бригадынгаа ажалые hайнаар эмхидхэнэ. Тэрэшэлэн «Победа» колхоздо нүхэд Полянский, Аносов, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо Иванов бригадирнуудаар ажаллажа байнхай. Гадна МТС-үүдтэ ажаллажа байhан олон мэргэжэлтэд мүнөө колхозуудта хүдэлжэ байна. Мүнөө аймагай колхозууд бараг hайн хүтэлбэрилэгшэдтэй болонхой. Тэдэнэр малай ашаг шэмэ, полинуудай ургаса дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Жэшээлхэдэ, «Забайкалец» колхозой зоотехник нүхэр Юрченко эндэ ерэhэнhээ хойшо горьтой хүдэлмэри ябуулаа. Энэ колхоздо мал ажал дээрэ түрүү арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Колхозой хонид имагтал искусственна аргаар үрэжүүлэгдэдэг болоо. Колхозуудта ажаллажа байhан агрономууд нүхэд Крылова, Степанова, Шаманов, Лютаева, зоотехнигууд нүхэд Тугаринов, Мижытов гэгшэд ажалаа hайнаар эмхидхэнэ.

Гэхэтэй хамта мүнөө колхозууд өөhэдын техникэтэй болонхой. Тиимэhээ колхоз бүхэн hайн механигуудтай болохо зэргэтэй болоо. Юуб гэхэдэ, трактор, комбайнууд, хүдөө ажахын бусад зэр зэбсэгүүд hайнаар харууhалагдажа, ашаглагдажа байха ёhотой ха юм. Колхозуудай олон механигууд оролдосотойгоор ажаллажа, машина, техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ байдаг.

Бэлиг, шадабаритай хүнүүдые хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ зоримгойгоор дэбжүүлжэ байха

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ, колхозуудай үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна эхин организацинууд ехэхэн үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Зоной дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри hайнаар ябуулжа шадаха, ажахын асуудалнуудые hайнаар саг соонь шиидхэхэ партийна хүдэлмэрилэгшэд хэрэгтэй байна бшуу. Партийна организацинуудай үүргэ, нүлөөе дээшэлүүлхэ зорилгоор партиин айкомой, аймгүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэдhөө олон хүнүүд колхоздо гараhан байха юм. Тэдээнэй ашаар парторганизацинуудай хүдэлмэри эли бодо hайжараа.

Аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ коммунист Михаил Фалилеев «Искра» колхозой парткомой секретаряар ажаллажа байна. Эндэхи партком колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Энэ колхоздо олон хэhэгтэй барламал газетэ hарада хоёр дахин хэблэгдэдэг. Бригада, фермэ бүхэндэ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаhан» хододоо гаргагдажа байдаг. Залуушуулай дунда партийна комитет ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Мүнөө партийна эхин организацинууд ажахын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шиидхэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ, хүдэлмэридөө шэнэ, түрүү арга нэбтэрүүлхын, хүдөө ажахын продукциин үнэ сэн химдаруулхын түлөө ехэ оролдолго гаргана. Һүүлэй үедэ партийна организацинууд эмхидхэлэй горьтой хүдэлмэри ябуулдаг, социалистическэ мүрысөө тодорхойгоор хүтэлбэрилдэг болоо.

Тигэбэшье ажал хүдэлмэридэмнай нилээд дутуу дунданууд бии. Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозуудай түрүүлэгшэдээр, комплексно бригадын бригадирнуудаар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдээр бэлэдхэл hайнтай, эдэбхи үүсхэлтэй хүнүүдые табиха талаар партиин айком горьтой хүдэлмэри ябуулжа байбашье, тэдэнние хүмүүжүүлхэ, эрдэм мэргэжэлыень улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэ үшөөл хүсэд анхаралаа хандуулнагүй. Илангаяа комплексно бригадын бригадирнуудай, фермэ даагшанарай дунда семинар үсөөн үнгэргэгдэнэ. Тиихэдэ залуушуул хүтэлбэрилхы ажалда зоримгойгоор дэбжүүлэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнуудаа усадхахын тула партиин айком зохихо хэмжээ абаха байна.

А. ПОПОВ,
КПСС-эй Мухаршэбэрэй айкомой нэгэдэхи секретарь.

☆ ☆

Роман Сергеевич Галушевский «Механлит» заводой түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн юм. Долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, халаан бүхэнэйнгөө даабарие ходо үлүүлнэ.

Зураг дээрэ: нүхэр Галушевский «МАЗ» машинын мотор заhабарилжа байна.

З. Веснинагай фото.

☆

Хорин долоон жэлдэ...

Гунжит Цыденовна Цыденова 27 жэлэй туршада колхозой мал hүрэгые харууhалжа, аймаг доторoo мэдээжэ болонхой.

Нүхэр Цыденова мал адуулагшаар, тугалшанаар удаан хүдэлөө. Һүүлэй арбаад жэлэй туршада hаалишанаар ажаллажа байна. Тиихэ зуураа шэнэ, түрүү аргануудые ажалдаа зоримгойгоор хэрэглэдэг юм. Жэшээнь, тугалнуудые эхэhээнь hалгаажа түлжүүлхэ арга колхоздоо түрүүлэн хэрэглээ hэн. Үбэлэй үедэ үнеэдтэ бүлеэн уhа уулгадаг болонхой.

Гунжит Цыденовна энэ жэл үнеэн бүриhөө 1300 литр hү haaxa уялгатай аад, арба hарын туршада 1576 литр болгоод ябана.

— Уялгаяа холо үлүүлэн дүүргэжэ, партиингаа ЦК-гэй Пленум угтахам,—гэжэ Гунжит Цыденовна баяртайгаар хөөрэнэ.

Д. Аюшеев.
Закаменай «Родина» колхоз.

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер

КПСС-эй обкомой пропаганда. агитациин таhагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ — 21-дэхи номер бурят хэлэн дээрэ хэблэгдэн гараба.

«Агитаторай блокнодой» түрүүшын хуудаhанда «Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэhэн бүлэгтэ «Арадай жаргалта байдалай түлөө», **К. Продайводагай** «Хүдэлмэриин үдэрые богони болгоhон үедэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлээ», «Ходо амжалта туйлахын түлөө» гэhэн Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой парторганизациин секретарь **Н. Г. Кокоринтой** хэhэн хөөрэлдөөн толилогдоо. Мүн энэ бүлэг соо **Г. Мироновагай** «Москвада болохо бурят искусство, литературын декадын урда тээ», **Л. Краевай** «Бүгэдэ ниитын буу зэбсэгые хүсэд хуряаха гээшэ бата бэхи эб найрамдалай зам мүн» гэжэ статья хэблэгдэhэн байна.

«Үдэрэй темэдэ» гэhэн бүлэгтэ **П. Разницынай** «Хэблэлые олониитын дунда тарааха» гэжэ статья толилогдоо. Тэрэшэлэн «Хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэглэ», «Агитаторта туhаламжа» гэhэн бүлэгүүд бии.

БАРИЛГЫН ГАРГАША БАГАДХАГДАНА

Манай колхоз hүүлшын хэдэн жэлэй туршада адуу малаа hайн, дулаан байраар хангахын тула бага бэшэ хүдэлмэри ябуулаа. Үнеэдэй, тугалай байха типовой олон байранууд ашаглалгада оруулагдаа.

Жэл бүри олошоржо байhан малаа hайн байраар хүсэд хангахын тулада саашадаа нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ байнабди. Энэ хүдэлмэриие ехэнхидээ колхозоймнай барилгын бригада бүтээдэг байна.

Малай байрануудые барихадаа урдынхида орходоо гаргаша багаар хэхэ, барилгануудые түргэнөөр, hайн шанартайгаар ябуулха зорилго барилгашадайнгаа урда колхозой правлени, партийна комитет табиhан байна.

Нээрээшье, энээнhээ урда малай байранууд гаргаша ехэтэйгээр баригдадаг байгаа. Жэшээнь, зуун үнеэдэй байха типовой байра барихада 2 мянга шахуу ажалта үдэр гаргашалагдадаг hэн. Тиихэдэ барилгын материал, сонхын шэл, түмэр хадааhан болон бусад хэрэгсэлнүүдые худалдажа абахада мүнгэн зөөри ехэ хэрэгтэй болодог байна. Малай байрануудые үлүүсэ гоёожо үнэтэй сэнтэй барилгын материал ехээр хэрэглэжэ, горьтой гаргаша хэдэг аад, адуу малайнгаа ашаг шэмэ багаар дээшэлүүлдэг байгаабди.

Харин мүнөө колхозоймнай барилгашад малай байрануудые гаргаша багатайгаар баридаг болохо хүдэлмэри ябуулжа байна. Түрүү барилгашадай жэшээгээр Галтай гэжэ газарта зуун үнеэдэй байха түхэреэн байра түрүүшынхеэ барижа байнабди. Энэ байра багтаамжатай, илангаяа үнеэдые уяанда байлгажа харууhалхада ехэ таарамжатай юм. Иимэ барилга хэхэдэ урда жэлнүүдтэ бариhан зуун толгой малай типовой байранудта ородог барилгын хэрэгсэлэй оройдоол хахадынь гаргашалагдаха, мүн ажалта үдэршье горьтойгоор алмагдаха юм. Мүнөө энэ барилга дээрэ арбаад дархашуул хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй дунда коммунист Д. Бадмаев, Р. Раднаев, Б. Гомбожапов, М. Доржиев болон бусад эрхимээр хүдэлнэ.

Тэрэшэлэн хонидой шэнэ байра олоор барижа байнабди. Хонидой байрые хулhа гүрэжэ хушахада бүхэшье, дулаашье байна. Харин тёсоор хушагдаhан байрада оробол, гаргашань hураггүй бага юм. Харгана, Тураахин гэжэ газарнуудта 1200 эхэ хонидой байха хоёр дал баригдажа дүүргэгдэхэ болоо. Эндэ хүдэлмэрилжэ байhан модошо дархашуул Нима Цыренов, Шираб Яковлев, Буда Урбадаев болон бусад үдэрэйнгөө даабарие ходоо 120—130 процент дүүргэнэ. Мүн Нухэ-Нуур гэжэ газарта 2000 эрьенүүдэй байха 2 байра hаяар ашаглалгада оруулагдахань.

Тэрэшэлэн культурно-ажаhуудалай барилгануудые үргэнөөр ябуулнабди. Колхозойнгоо центртэ, мүн 1-дэхи комплексно бригадын центр болохо Элhэн тосхондо хоёр томо клуб барижа байнабди. Малшадай hууха гэрнүүд, улаан булангууд, банинууд, мүн бусадшье байранууд олоор баригдана. 1959 ондо колхознай барилгын хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулhанайнгаа түлөө партиин Курумканай айкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг абанхай.

Абаhан продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые химдаруулхын зорилгоор саашадаа хамтын зөөридэ эзэн ёhоор хандаха, үлүүсэ гаргаша хэхэгүй, үбhэ хулhанhаа, барилгын материалhаа, машинын тоhо, түлишэhээ эхилээд, хамаг зөөрсэ алмаха, гамнаха гэhэн үүсхэл манай колхоз аймаг соогоо дэлгэрүүлhэн байна. Колхозойнгоо энэ hайшаалтай үүсхэлые манай барилгын бригадынхид халуунаар дэмжэhэн байна. Тигэжэ мүнөө болотор алибаа барилгаяа hайнаар, гаргаша багатайгаар хэжэ, богонихон болзорто дүүргэхын түлөө тэмсэжэ эхилээбди. Энэмнай колхозойнгоо ниитын ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ манай хубита болохо ёhотой.

Ц. Эрдынеев,
Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой бригадын бригадир.

Түргөөр, химдаар, гоёор бариха

Республикымнай шэнэ городуудай нэгэн болохо Гусиноозерск городто hүүлэй үедэ гэр байра олоор баригдана. Нүүрhэ малтагшад жэл ерэхэ бүри болбосон түхэлтэй, таатай зохид гэр байрануудта олоороо нүүжэ ородог болонхой. **Зураг дээрэ:** городой залуу хүдэлмэришэдтэ, мэргэжэлтэдтэ баригдаhан хамтын 3-дахи байра.

Ф. Моренсцын фото.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Юу хүлеэдэг хүтэлбэрилэгшэд бэ?"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын октябриин 2-ой номерто толилогдоhон статья соо Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхээ гэжэ хэлэгдэhэн байгаа.

Кяхтын аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр Перевалова манай редакцида мэдээсэhэнэй ёhоор, статья соо хэлэгдэhэн баримтанууд булта зүб байба. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай асуудал колхозой правлениин зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, бии байhан дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээн абтаа. Малай байрануудые заhабарилхын тула 8 бригада эмхидхэгдэжэ, энэ ажал дүүргэгдэhэн байна.

Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөнэй

Москвада болоhоор хоёр жэл гүйсэбэ

ПРОЛЕТАРСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ТУГ ДОРО

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн баярай үеэр коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй үргэн Зүблөөн болоо hэн. Тэрэ гэhээр хоёр жэл үнгэрбэ. Марксизм-ленинизмын туг доро, пролетарска интернационализмын туг доро үнгэрhэн энэ Зүблөөн уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөе бүри бэхижүүлжэ, шэнэ илалта туйлаха зам заажа үгэhэн байна.

Зүблөөн дээрэ баталагдаhан Деклараци болон эб найрамдалай Манифест дотор коммунистическэ партинуудай туйлай ехэ дүй дүршэл согсологдожо, мүнөө сагай эгээл шухала шэнэ асуудалнууд марксистско-ленинскэ ёhоор шэнжэлэгдэhэн, хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө, эб найрамдал, демократи болон социализмын түлөө тэмсэлэй гол хараа шугам тодорхойлогдоhон байна. Декларациие, эб найрамдалай Манифестые аха дүү партинууд hайшаажа, уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй ажал-ябуулгын дайшалхы программа болоhон байна.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлые коммунистическэ партинууд өөhэдынгөө нэгэдэхи шатын зорилго гэжэ тоолоно. Эб найрамдалай Манифест дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Бидэ, коммунистнар, социализмын хэрэгтэ бүхы наhаяа зорюулаабди. Бидэ, коммунистнар, энэ агууехэ хэрэгэй илалтада батаар этигэнэбди. Эгээл иимэhээ манай үзэл сурталай —Марксын, Ленинэй үзэл сурталай, пролетарска интернационализмын үзэл сурталай илаха байhанда этигэнэбди. Бидэнэр эб найрамдал хүсэжэ, тэрээнэй түлөө тэмсэнэбди. Дайн гээшэ манай дайсан юм». Компартинуудай түлөөлэгшэд бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэд болон таряашадта, эрэгтэйшүүл болон эмэгтэйшүүлдэ, арюун хүсэлтэ бүхы хүнүүдтэ хандажа, эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ хүсэеэ нэгэдүүлхыень халуунаар уряалhан юм.

Советскэ правительствын толгойлогшо нүхэр Н. С. Хрущевой США-да ошожо ерэhэн аяншалгань эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлдэ элитэ ехэ туhа нэмэри болоо. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин ендэр дээрэhээ нүхэр Н. С. Хрущев буу зэбсэгые бүхыдэнь, хүсэдөөр хуряаха программа соносхоhон байна. Энэ программа бэелүүлэгдээ hаа, уласхоорондын харилсаанда шэнэ саг үеые нээхэл. Энэ программые социалистическэ лагериин бүхы оронууд нэгэн hаналаар дэмжэнэ. Капиталистическэ оронуудай коммунистическэ партинууд хархис этэгээдүүдтэ эсэргүүсэн, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлдэ үргэн олон ажалшадые элсүүлнэ. Социализм гээшэ эб найрамдал мүн, коммунистнууд гээшэ сэрэгэй аюулда эсэргүүгээр шууд тэмсэдэг хүнүүд мүн гэжэ ажалшад бодото байдал дээрэhээ элеэр харана.

Социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй Зүблөөнэй баталhан Деклараци хадаа дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй интернациональна нэгэдэлэй ёhотой хуулинь болоно. Социалистическэ лагериие, коммунистическэ партинуудай, бүхы түрүү хүсэнүүдэй нэгэдэлые али аргаар бэхижүүлхэ хэрэгтэй гэжэ Деклараци дотор онсолон тэмдэглэгдээ. Эдэ бүхы агууехэ хүсэнүүдэй нэгэдээд байбал, эб найрамдал бэхижүүлэгдэхэ, социальна дэбжэлтэ хангагдаха байна бшуу.

Уласхоорондын хархис этэгээдүүд социалистическэ лагериин нэгэдэлые эбдэжэ, коммунистическэ хүдэлөөниие зада сохихын тулада ехэ оролдолго гаргана. Социалистическэ лагерь тушаа хардалга гүрдэлгэ хэжэ байдаг ревизионистнууд мүн лэ иимэ зорилготойгоор ажаллана. Московско Зүблөөн ревизионизмын эшэ үндэhые элирүүлhэн, тэрээнэй политическэ зорилгые элишэлжэ, эрид шанга сохилто хэhэн байна.

Социализмын, коммунизмын үзэл сурталые ойлгуулан нэбтэрүүлхэhээ гадна, тэрээнние бодотоор бэелүүлжэ шадаха байhанаа коммунистнууд өөhэдынгөө ажал хэрэгээр харуулна. Манай ленинскэ парти СССР дотор социализмын гүйсэд дүүрэнээр, эсэслэн илаха

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта)

РЕСПУБЛИКЫН ҺОНИН

РЕПОРТАЖ

Артистнууд Москва мордобо

Улан-Удын вокзал. Наранай үшөө гараадүй байбашье, эндэ хүн зон олоороо сугларанхай байба. Тэдэнэр нүхэдөө Москвада болохо искусство, литературын декадада мордохуулхаяа вокзалда суглараа. Поездын ябахын урдахана хүн зон вокзалда улам олошоржо, декадада ямар бэлэдхэлтэйгээр ошохо байһан тухайгаа хөөрэлдэнэ.

— Манай театрын артистнар бэлдэһэн зүжэгүүдээ оронойнгоо эгээн үнинэй театрта— СССР-эй Академическэ Бага театрын сценэ дээрэ харуулха юм,—гэжэ декадада хабаадалсаха артист А. Ильин сугларгшадай асуудалда харюусаад, үгэеэ үргэлжэлнэ. — Москвагай ажалшадта бэлиг шадабаряа харуулха гээшэ тон харюусалгатай, хүндэтэй хэрэг мүн. Тиимэһээ бидэнэр өөһэд өөһэдынгөө наадаха рольнуудта һайса бэлдээбди. Манай Бурят драмын театр табан зүжэг декадада табиха юм. Тэдэнэрэй тоодо уран зохёолшо Д. Батожабайн «Барометр шуурга харуулна» гэһэн драма, залуу драматург Батомунко Пурбуевай «Сасуутан» гэжэ пьесэ, Ц. Шагжинай зохёоһон «Будамшуу» гэжэ комеди оролсоно. Гадна хитад драматург Цао Юй гэгшын «Тайфун» гэжэ зүжэг бурят хэлэн дээрэ, ородой мэдээжэ классик А. С. Грибоедовэй «Ухаанһаа болоһон уйдхар» гэһэн гайхамшагта комедиород хэлэн дээрэ табигдаха.

Сугларагшадай иигэжэ хөөрэлдэһөөр байтар мордохо сагшье дүтэлжэ, эдэнэр жэрын зогсоһон вагонууд тээшэ шэглэнэ.

Уданшьегүй поезд хуугайлжа, артистнарые хүргэхэеэ ерэгшэд нүхэдөө баяртайгаар үдэшэбэ.

Үсэгэлдэр, ноябриин 18-да поездоор хамта дээрээ 177 хүн холын аян замда—Москва мордобо. Мордогшодой дунда түрүүшын декадада хабаадалсаһан артистнар Ч. Генинов, Н. Гендунова, С. Халтагарова, Б-Н. Ринчино, Ц. Шагжин, Н. Таров, Ц. Хоборков болон бусад бии.

Т. Бадмаин.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Б. Цыденов, Н. Таров, В. Тумурова, Ц. Хоборков, А. Зонхоев гэгшэд аян замдаа мордохынгоо урда тээ.

А. Сельверовэй фото.

Шэрэм шудхагшадай амжалта

Шэрэм шудхалгын цех соо (Улан-Удын ПВЗ) паровозой тормозной колодконуудые шудхадаг конвейер тодхогдоһоор үнихэнэй юм. Цехын бүтээһэн продукциин 70 шахуу процентнь тус конвейерээр дамжан гарана. 1958 он болотор заливщигуудай муугаар ажаллаһанай шалтагаанаар конвейерэй ажалынь схээр һаатагша һэн. Энэ дутагдалай хараада абтаһанай ашаар 55 килограммын дүрбэн колодко нэмэжэ бүтээхэ арга олдобо.

Цехын хүдэлмэришэд бүхы техникэ, түхеэрэлгэеэ наринаар шудалжа, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладаг болоо. Тиигэжэ шэрэм шудхаха 9 һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргэжэ, продукциин өөрынь үные 2,7 процентээр химдаруулба.

М. Мадаев.

Хүндэтэ айлшад мүрысэхэеэ ерэбэ

Республикымнай ниислэл хотын боксёрнууд уржадэр Монголһоо ерэһэн айлшадые Улан-Удын вокзал дээрэ хани халуунаар угтаба.

Хүндэтэ айлшадые тээһэн вагонһоо найман эдир залуу хүбүүд гаража, угтагшадтай хүхюутэй баяртайгаар гар гараа барисалдана.

— Танай угтаһанда ехэ баяртайбди,—гэжэ Монголой чемпион Олзод сугларагшадта хандан мэдүүлээ.

Улан-Удэдэ ноябриин 22-то болохо боксёрнуудай уласхоорондын мүрысөөндэ Монголой 8 боксёр, Бурядай, Яхадай АССР-эй боксёрнуудтай хүсэеэ үзэлсэхэ юм. Монголһоо ерэгшэдэй дунда республикын чемпион Олзод бии. Энэ боксёр уласхоорондын ехэ мүрысөөндэ 2 дахин хабаадалсаа.

Д. Цыремпилов.

Шадамар эмхидхэгшэ

Эрхүү голой урда захада түбхинэһэн Түнхэнэй аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз оршодог юм. Тус колхозой гэшүүд һүүлэй үедэ болбосон түхэлтэй, гоё һайхан гэрнүүдтэ ажаһуудаг болоһон байна. Эдэнэр тосхоноо болбосон түхэлтэй болгохоһоо гадна, ниитынгээ ажахые хүгжөөлсэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Колхозой дүрбэдэхи бригадын гэшүүд илангаяа шуран бэрхээр ажаллажа, мүрысөөндэ хододоо түрүү зэргэдэ ябалсадаг юм. Энэ бригадые 65 наһатай Даша Жалсанович Манданов хүтэлбэрилнэ. Нүхэр Манданов үндэр наһатай болобошье, уялгадаа харюусалгатайгаар хандадаг. Ажалай баян дүй дүршэлтэй Даша Жалсанович хаанашье ябахадаа бригадынгаа залуушуулые зүбөөр ударидажа, дутуу дундануудыень элирүүлжэ, һургажа ябадаг байна.

Энэ бригадын фермэ һү һаалгaараа колхоз соогоо ходо түрүүлжэ, бүгэдэндэ жэшээ харуулжа байдаг. Һаалишад Мария Якшеева, Долгор Ошорова, Дулма Таряшинова гэгшэд байгша оной арба һарын туршада үнеэн бүриһөө 1338—1382 литр һү һааһан байха юм.

Даша Жалсановичын хүтэлбэрилдэг бригада үбһэ, таряа хуряалгын үедэ илангаяа габшагайгаар ажаллажа, ниитынгээ малые үбһэ тэжээлээр хүсэд хангадаг байна.

Нүхэр Манданов эрхим ажалаараа нютагаархинайнгаа дунда хүндэтэй боложо, сомоной Соведэй депутадаар хэдэн дахин һунгагдаһан юм.

Л. Тапхаев.

Эдир шатаршадай мүрысөөн

Республикын Гэгээрэлэй министерство һургуулинуудай хоорондо шатараар командна түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөө үнгэргэбэ. Эдир шатаршадай дунда үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөн һонирхолтойгоор үнгэрөө.

Нааданай түрүүшын үдэрһөө эхилэн Улан-Удын Советскэ районой суглуулагдамал командын эдир шатаршад һайнаар наадажа, түрүү һуури эзэлээ. Түрүү һуури эзэлһэн энэ командада республикын Гэгээрэлэй министерствын дамжуулгын шан барюулагдаа. Хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые Октябрьска, Железнодорожно районуудай эдир спортсменүүд эзэлһэн байна.

Хүдөөгэй һургуулинуудай команданууд сооһоо Хэжэнгын аймагай эдир шатаршад бэлэдхэл һайнтай байба. Тиигэжэ тэдэнэр түрүү һуури эзэлжэ, Гэгээрэлэй министерствын шанда хүртэбэ. Иволгын, Байкало-Кударын аймагуудай команда хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлээ. Һурагшадай дундаһаа нэгэдэхи разрядай шатаршад Юрий Вощенко, Люба Игумнова, гурбадахи разрядай Тоня Козулина, Валерий Сорокалетов, Нимбу Цыренжапов гэгшэд бэрхэ шатаршад байһанаа харуулба.

Һурагшадай дунда мүрысөөнэй үнгэргэгдэһэнэй удаа нэгэн доро хэдэн шатаршадтай наадалган болоо. Энэ наадалганда Юрий Вощенко, Люба Игумнова гэгшэд тус тустаа 6—6 шатаршадтай тулалдажа, бултыень шүүгээ.

А. Михайлов.

Хилын саанаһаа

„Н. С. Хрущев Америкэдэ" гэһэн фильмые Хитадай ажалшад харана

ПЕКИН, ноябриин 17. (ТАСС). «Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн документальна үнгэтэ фильм Пекинэй кинотеатрнуудай экранууд дээрэ ехэ амжалтатайгаар харуулагдажа байна. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретариин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Америкын Холбоото Штадуудта ошожо ерэһэн тухай фильм харахые хүсэгшэдэй туйлай олон байһан дээрэһээ городой кинотеатрнуудта энэ фильмын сеансын тоо олон болгогдоо.

Һаяар «Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн кинофильм Шанхай, Ухань, Гуанчжоу, Шэньян, Тяньцзин болон Хитадай бусад олон городуудай экранууд дээрэ харуулагдахань.

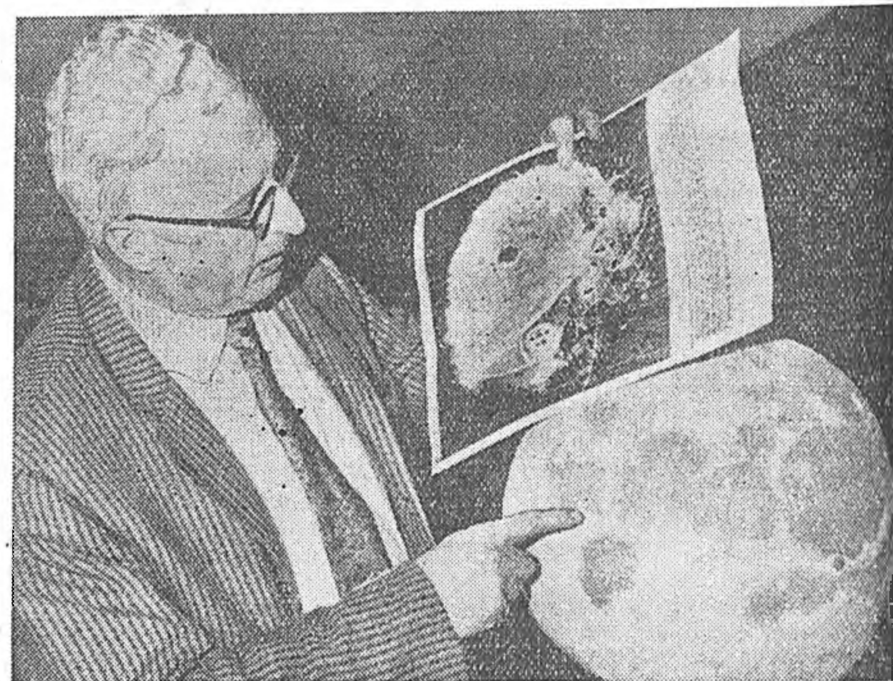

Америкын Холбоото Штадууд. Америкын эрдэмтэд бүхы дэлхэйн эрдэмтэдтэл адли, замбуулин соогуур дабшадаг советскэ автоматическа станциин буулгаһан һарын нүгөө талын зурагые ехээр һонирхон шудална. **Зураг дээрэ:** Гарвардска колледжын обсерваториин директор доктор Д. Мендель һарын нүгөөдэ талын зурагые үзэжэ байна.

Ассошиэйтед прессэй фото.

Н. С. Хрущевой США-да ошожо ерэһэн тухай фильм ГДР-тэ харуулагдана

БЕРЛИН, ноябриин 17. (ТАСС). «Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн документальна фильм Берлинэй кинотеатрнуудта неделиһээ үлүү саг соо ехэ амжалтатайгаар харуулагдажа байна. Мүнөө энэ фильм Карл-Маркс-штадт, Магдебург, Дрезден, Галле болон Лейпцигтэ харуулагдажа байна.

«Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн фильм мүнөөдэр ГДР-эй телевиденеэр дамжуулагдаа.

Албаниин ажалшад ехээр һонирхоно

ТИРАНА, ноябриин 17. (ТАСС). «Н. С. Хрущев Америкэдэ» гэһэн документальна үнгэтэ фильм, мүн Н. С. Хрущевой Албанида айлшалалгада зорюулагдаһан «Манай арадай хани» гэһэн хроникальна фильм Тиранай кинотеатрнуудай экранууд дээгүүр харуулагдана.

Албаниин ажалшад эдэ фильмнүүдые ехээр һонирхон харана. Кинотеатрнуудай залнууд хододоо хүн зоноор дүүрэн байна.

Хүдөө ажахын машина бүтээлгын талаар польско-чехословацка харилсан ажаллалга

ВАРШАВА, ноябриин 17. (ТАСС). 1961—1965 онуудай туршада хүдөө ажахын машина, зэбсэгүүдэй үйлэдбэрилгые мэргэжүүлхэ болон тэдээнийе абалсаха асуудалаар Польшын Арадай Республикын хүндэ промышленностиин министерствын, Чехословакиин Республикын машина бүтээлгын министерствын түлөөлэгшэдэй хоорондо Варшавада хэлсээн болобо гэжэ Польшын хэблэлэй агентство мэдээсэнэ. Хоёр орондо хүдөө ажахын үйлэдбэри мэргэжүүлгые тодорхойлһон протоколдо ноябриин 16-да гар табигдаһан байна.

Советскэ сэрэгэй корабльнууд Джакартада ерэбэ

ДЖАКАРТА, ноябриин 17. (ТАСС). Адмирал В. А. Фокин командалагшатай Номгон океанай флодой советскэ гурбан корабль Индонезиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин уряалаар хани ёһоной айлшалалгаар Танджунг Приок гэжэ Джакартын портдо энэ үглөөгүүр ерэбэ. «Адмирал Сенявин» гэжэ крейсер, «Выдержанный», «Возбужденный» гэжэ эскадренна миноносецууд ерэһэн байна.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIV сесси дээрэ советскэ делегаци мэдүүлгэ хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн XIV сессидэ хабаадажа байһан советскэ делегаци үсэгэлдэр иимэ мэдүүлгэ тарааба:

Лаос тушаа Женевскэ хэлсээе болюулхын тулада зарим гүрэнүүдэй Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие ашаглаха гэжэ һэдэжэ байһан тухайда Советскэ правительство хараа бодолоо нэгэнтэ бэшэ элирхэйлһэн байгаа.

Лаосто тохёолдоһон шахардуу байдал имагтал женевскэ хэлсээнэй үндэһөөр, тэрээнэй хэмжээн соо усадхагдаха ёһотой гэһэн һаналые Советскэ правительство батаар баримтална. Тэрэ хэлсээн Лаосто, бүхы Индохитадта эб найрамдалай, аюулгүй байдалай бата үндэһэ һууринь болоно.

Ноябриин 15-да ООН-эй секретарнадай мэдээсэл соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, ООН-эй Генеральна секретарь Лаосто ошоһон байна. Тэрээнэй тэндэ хэһэн ажал-ябуулгань Лаостохи шахардуу байдал усадхалгада туһалжа яашье шадахагүй. Ямаршье шалтаг барижа хээ һаань, энэ ябуулгань Лаосой хэрэгтэ баруун гүрэнүүдэй саашадаа оролсохо ябадалые ООН-эй нэрээр далдалха гэһэн зорилготой тула тохёолдоһон байдалые улам лэ шангадхаха байна.

ООН-эй Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС). Политическэ комитет ядерна зэбсэг саашадань дэлгэрүүлгые болюулха тухай асуудалые хоёр үдэр соо хэлсэжэ дүүргэбэ. Энэ асуудал Ирландиин делегациин дурадхалаар сессиин хэлсэхэ зүйлнүүдтэ оруулагдаһан байгаа.

Энэ үдэрэй заседани дээрэ үгэ хэлэһэн советскэ делегациие толгойлогшо В. В. Кузнецов эб найрамдалда дуратай политикаяа шууд сэхээр баримталдаг СССР-эй правительство атомна зэбсэгые үгэ дуугүйгөөр, гүйсэд хорихын түлөө, тэрээние бүхы гүрэнүүдэй буу зэбсэгһээ гаргахын түлөө, тэрээнэй запасуудые усадхахын түлөө хододоо тэмсэдэг гэжэ һануулба.

Резолюциин ирландска проект, гэжэ тэрэ хэлэбэ, атомна зэбсэг хариин гүрэнүүдэй газар нютагта абаашахые хорихо тухай асуудалые, мүн энэ зэбсэгые хорихо, усадхаха тухай асуудалые тойрожо гарана. Резолюциин энэ проект соо гадаадын оронуудта түхеэрэгдэһэн атомна болон ракетнэ базануудые усадхаха тухайшье хэлэгдэнэгүй. Теэд тиимэ базанууд эб найрамдалай хэрэгтэ ехэ аюул тохёолдуулна. Эдэ асуудалнуудые шиидхэнгүйгөөр ядерна зэбсэгые саашадань дэлгэрүүлхэ ябадал зайсуулхын аргагүй гэжэ В. В. Кузнецов тэмдэглэбэ.

Ирландиин дурадхалнууд атомна зэбсэг саашадань дэлгэрүүлгые үнэн дээрээ һаатуулжа шадахагүй байна. Тиимэһээ советскэ делегаци резолюциин энэ проектые дэмжэхэгүй гэжэ В. В. Кузнецов үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ.

Резолюци олонхиин дуугаар баталагдаа. Социалистическэ оронуудай болон бусад зарим гүрэнүүдэй делегацинууд һаналаа баридаһан байна.

Тиранын сүлөөлэгдэһэн үдэр

ТИРАНА, ноябриин 17. (ТАСС). Албан арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй түүхэдэхи гайхамшагта үдэрые — немецко-фашистска сэрэгшэдһээ Тираные сүлөөлһөөр 15 жэлэй ойн алдарта үдэрые мүнөөдэр ниислэл хотын болон бүхы ороной ажалшад баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэжэ байна.

Үсэгэлдэр энэ һайндэртэй дашарамдуулан ниислэл хотын олонитын баярай суглаан арадай театр соо болоо. Албаниин ажалай партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүнэй кандидат, АПТ-гэй Тиранын городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Рапо Дервиши Тиранын сүлөөлэгдэһөөр 15 жэлэй ой тухай элидхэл хэһэн байна.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

ПРОЛЕТАРСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ТУГ ДОРО

(*Үргэлжэлэл. Эхининь 3-дахи нюурта*)

ябадал хангаа. КПСС-эй XXI съездын баталан абаһан, үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулха программые бүхы коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн туйлай ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтан абаа. Долоон жэлэй түсэбые бэелүүлхын түлөө совет арадай тэмсэлэй түрүүшын жэл энэ асари ехэ түсэбэй болзорһоо урид бэелүүлэгдэхэ байһаниие харуулба. Долоон жэлэй түрүүшын жэлэй туршада замбуулин соогуур дабшадаг советскэ гурбан ракетэ табигдаһан байна. Энэ хадаа научна талаараа жэшээлэшэгүй ехэ баатаршалга мүн боложо, манай индустриин, наукын, техникын, культурын асари ехэ дэбжэлтые, социализмын агууехэ хүсые харуулаа.

Энэ жэлдэ поляк, румын, болгар, албан арадууд арадай демократическа засаг тогтооһоор арбан табан жэлэйнгээ ойе тэмдэглэбэ. Хитад арад өөрынгөө арадай республикын арбан жэлэй ойе, тиихэдэ манай немец ханинар Германиин Демократическа Республикын арбан жэлэй ойе һайндэрлөө. Хитадай Арадай Республикада промышленна үйлэдбэри 1949 онһоо 1959 он хүрэтэр 11,7 дахин ургаһан байна. Польшодо промышленна үйлэдбэриин хэмжээн дайнай урда тээхитэй жэшэхэдэ зургаа дахин, Болгарида—9 шахуу дахин, Румынида—4 шахуу дахин, Албанида—18 үлүүтэй дахин ехэ болоо. Һүүлэй табан жэлэй туршада социалистическэ лагериин оронуудта промышленна үйлэдбэриин ургалта капиталистическэ оронуудайхида орходоо 4 дахин түргэн байба. Энэ хадаа социализмын булюу һайниие эли тодоор гэршэлнэ.

Социалистическэ оронууд өөһэдынгөө үйлэдбэриин хүсэлэлгые нэгэдүүлэн тааруулдаг, арадай ажахын түсэбүүдээ зохилдуулдаг байна. Энэ хадаа дэлхэйн социалистическэ системын булюу һайниие гүйсэд ашаглажа, материальна зүйлнүүдые үйлэдбэрилгөөр социалистическэ дэлхэйн системын капитализмын дэлхэйн системэһээ булюу байха ябадал хангаха гэһэн туйлай ехэ, түүхэтэ зорилгые түргэнөөр шиидхэхэ арга олгоно.

Пролетарска интернационализмын ёһо журамһаа үндэһэтэй социалистическэ оронуудай хоорондын аха дүүгэй харилсаан улам бэхижэнэ. Н. С. Хрущев толгойлогшотой, СССР-эй партийно-правительственна делегацинуудай ГДР-тэ, Польшодо, Хитадай Арадай Республикада, Албанида айлшалһан ябадал социалистическэ оронуудай эбдэршэгүй нэгэдэлые элитээр харуулаа. Москвада болоһон Зүблөөнэй һүүлээр уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөн саашадаа бэхижээ. Коммунистическэ партинуудай хоорондо интернациональна холбоо барисаан бүри ехээр үргэдэһэн байна. КПСС-эй XXI съезд тэрэ Зүблөөнэй һүүлээр коммунистическэ хүдэлөөн доторхи ехэ событи болоо. Съездэ хилын саанахи 72 коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай делегацинууд хабаадаа. Съезд пролетарска интернационализмын һүлдые элеэр харуулжа, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй бата нэгэдэлые элирхэйлһэн байна. Энэ жэлдэ болоһон Польшын хүдэлмэришэнэй нэгэдэмэл партиин, Франциин, Индонезиин компартинуудай съезднүүд пролетарска интернационализмые бэхижүүлгэдэ туһалаа. Тэдэ съезднүүдтэ аха дүү олон партинуудай делегадууд хабаадалсаа.

Хархис пропаганда болон тэрээндэ туһалагша ревизионистнууд «коммунизмда кризис» болобо гэжэ һаяхан лэ хашхаралдажа байгша һэн. Теэд мүнөө хархис этэгээдүүд коммунизмын ургалта тухай хашхаралдан, компартинуудта һаад тойбо татахые, коммунизмда эсэргүү шэнэ ябуулга эмхидхэхые уряална. Капиталистическэ олон оронууд дотор компартинуудта эсэргүү шэнэ добтолго дэлгэржэ байна.

Гэбэшье, коммунизмын хүсые даража шадаха юуншье байхагүй. Хэрбээ дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ капиталистическэ оронуудта 58 компарти байгаа һаа, мүнөө тэдэнэй тоо 71 болоо. Эдэ оронуудай компартинуудай зэргэнүүдтэ 1 миллион 500 мянган хүн байгаа һаа, мүнөө 4 миллион 500 мянган хүн бии. Баруун Европодо коммунистнарай тоо 20 жэлэй турша соо 388 мянгаһаа 2 миллион 500 мянга шахуу хүрэтэрөө ургаһан байна. 1 миллион 800 мянган гэшүүдтэй Италиин компарти, 400 гара мянган хүниие нэгэдүүлһэн Франциин компарти тон ехэ партинууд болоо.

Зүүн зүгэй оронуудта коммунистическэ хүдэлөөн элитээр ургана. Индонезиин компарти миллион хахадһаа үлүү олон гэшүүдтэй. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада Индиин компартида 100 мянга гаран хүн абтаа. Японой, Цейлоной болон бусад оронуудай компартинуудай зэргэнүүд олошороо. Африкада 20 жэлэй урда тээ 3 мянга хүрэхэгүй коммунистнууд байгаа һаа, мүнөө тэдээнэй тоо 50 мянга шахуу болоо.

Латиин Америкын оронуудта компартинуудай зэргэнүүд ургажа, нүлөөнь дээшэлжэ байна. Кубын, Венесуэлын, Колумбиин коммунистнууд хархис журамуудые унагаалгада, арад зониие элсүүлгэдэ ехэ үүргэ гүйсэдхэһэн байна.

Эдэ бүхы баримтанууд коммунистическэ хүдэлөөн хархис хүсэнүүдэй добтолгые баатарлигаар сохижо, улам бүри хүсэтэй, улам ехэ хатуужалтай болоно гэһэн Декларациин тобшололые элитээр баталжа үгэнэ.

Е. Кусков.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32. зам. редактора —32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации —35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01199. г. Улан-Удэ Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5111